The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, FEBRUARY 24, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 15. SESTDIEN, 1962. GADA 24. FEBRUĀRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

P. Grods

ZIEMEĻU SPĪTS

24. februārī mūsu ziemeļu kaimiņi gan trimdā, gan dzintenē, gan ledū kaltajās komūnistu spīdzinātavās klusāk vai redzamāk atcerēsies savas kādreiz neatkarīgās Igaunijas tapšanu un cīņas, kas mūsu kaimiņus un viņu valsti iecēla brīvības saulē. Igauņu tautai, kā pārējām viņas māsām pie Baltijas jūras, bija sūra vēsturiskā gaita, līdz tā soli pa solim nonāca pie gala mērķa— brīvas un neatkarīgas valsts. Kaut pirmais pasaules karš Igauniju bija vairāk saudzējis, jo tās zeme nekļuva par kaujas lauku un igauņiem nebija jāpārdzīvo evakuācijas posts un grūtās bēgļu gaitas, toties brīvības cīņu posms tiem bija ass, prasot daudz upuru un uzupurēšanās. Bet ar savu ziemeļnieka spītu, cieto, pat aso, iedabu, igauņi pārvarēja draudus, kas tiem uzglūnēja no lielā ziemeļu kaimiņa ekspansijas. Neatkarīga valsts gan bija pasludināta 1918. gada 24. februārī, bet pagaidu valdības stāvoklis bija ļoti grūts, jo nebija kara pulku, ieroču un tautas plašajās aprindās trūka ticības savai valstij. Neskatoties uz to, valdība ar ārkārtīgu enerģiju stājās pie valsts aizsardzības spēku noorganizēšanas, kaut pirms tam lielinieki decembra mēnesī bija ieņēmuši lielāko Igaunijas territorijas daļu. Patriotisms, brīvības alkas un uzupurēšanās gatavība pierādīja, ko spēj kaut maza, bet liela mērķa apgarota tauta: 7. janvārī igauņu kara pulki pārgāja vispārējā pretuzbrukumā, un ap februāra mēneša vidu Igaunijas territorija jau bija atbrīvota, jo lielinieki atkārtoja pretuzbrukumus. Vajadzēja nodrošināties varbūtībām, un tamdēļ igauņi, vienodamies ar mūsu Pagaidu valdību turpināja lielinieku vajāšanu Latvijas territorijā. Šai momentā arī tapa un izveidojās dziļa ieroču brālība ar igauņu vienībām, kas ne tikai savās operatīvajās gaitās atbrīvoja daudzus Ziemeļlatvijas novadus no lieliniekiem, bet piedalījās arī vēsturiskajās jūnija kaujās pie Cēsīm, kas ierāva zīmīgu pagriezienu visā kauju norisē. Tagad no milzu attāluma uz šīm cīņu dienām atskatoties, brīziem rodas jautājums — vai mēs vieni paši paveiktu to, ko paveicām kopīgi ar igauņiem? Gan liekas, ka bez šīs ieroču brālības visa cīņu norise varētu būt arī citāda. Prof. Lacis savā grāmatā (par atbrīvošanas kara posmu, kas izveidojās kopīgs ar igauņiem) dažuviet negātīvi izsakās par igauņu izrīcībām un nolūkiem. Bet šāda uzskaite, kas mazāk vai vairāk var parādīties katru reizi, ja notiek kopīga akcija pret kopīgu ienaidnieku, tomēr nobāl kopīgi sasniedzamā mērķa priekšā. Un šis mērķis tolaik bija Latvijas un Igaunijas brīvība. Daudzi Ziemeļlatvijas novadi slacīti igauņu karavīru asinīm, un pie Cēsīm viņu upuru skaits ir bijis lielāks nekā latviešu karotāju vienībām. Tie ir fakti, kuŗus nevar nedz neievērot, nedz apstrīdēt. Uz kaujas laukā liktās ieroču brālības pamatiem miera laika apstākļos izveidojās ciešas saites starp abām tautām gan politiskā, gan kultūrālā un saimnieciskā plāksnē. Ja arī tur brīžiem pavīdējuši sīki negludumi, tad tas šķiet vairāk izskaidrojams ar rakstura iedabām, kas divu tautu starpā allaž mazāk vai vairāk atšķirīgas. Sobrīd par to mums nenākas runāt — esam atkal vienā pakāpē ar saviem ziemeļu kaimiņiem: pēc nolaupītās brīvības un dzimtās zemes apspiešanas mums atliek atjaunot, stiprināt un spodrināt seno draudzību, kas pirmām kārtām var izpausties kopīgos centienos pēc viena un tā paša mērķa — Igaunijas un Latvijas brīvības restaurācijas. Bruņoti ar spītu, neatlaidību un nesatricināmu ticību tiesību un taisnības uzvarai, igauņi tic atbrīvošanas rītam, dara, rīkojas un uzupurējās, lai ceļš līdz tam nebūtu pārāk tāls.

Mēs pievienojam savus solījumus un vēlmes viņu un mūsu kopīgās rīcības kāpināšanai šī mērķa labā. Lai brīvības atceres brīdis 24. februārī mūsu ieroču un likteņa brāļus spārnotu šādai aktivitātei. Daudz kas jādara un jāvelc pašiem, lai saņemtu atbalstu no citiem.

Sveicam draugus igauņus Igaunijas neatkarības dienā. Lai kopīgās ilgas piedzīvotu drīzu piepildīšanos!

Vai Chruščevs meklē Vašingtonas draudzību?

Tagad Chruščevs gribētu dalīties rakešnoslēpumos ar Sav. Valstīm. Ar pulkveža Glena sekmīgo lidojumu amerikāņu zinātnieki panākuši Padomju Savienību. Prezidents Kenedijs personīgi apsveiks astronautu Keip Kanaveralas bazē. Nākamo piecu gadu laikā sagatavos cilvēka ceļojumu uz mēnesi. Starpplanētu telpas iekaŗošanas programma amerikāņiem izmaksās 5,5 biljonu dolāru gadā.

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Pēc devītās rīta stundas, 1962. gada 20. februārī, laiks sāka noskaidroties; Bahamu salu apkārtnē okeans bija mierīgs, debess zila. Nevienam vairs nebija ne mazāko šaubu, ka pēc divu mēnešu ilgas gaidīšanas, tehniskām kļūmēm un nelabvēlīgiem laika apstākļiem beidzot pienākusi diena pulkveža Glena lidojumam orbitā ap zemes lodi.

Amerikāņu uzdrošinājās darīt kaut ko tādu, ko krievi nekad pat sapnī nebūtu uzdrošinājušies — katrs solis ceļā uz Glena lidojumu tika plaši aprakstīts presē, izziņots radiofonā un filmēts televīzijā, un tad, kad amerikāņu astronauts beidzot sāka savu vēsturisko ceļojumu, viņa balsij no kontinenta uz kontinentu varēja izsekot visa pasaule.

20. februāris ir nenoliedzami amerikāņu raķešviru lielākā triumfa diena. Starpplanētu telpas iekaŗošanas plānu Sav. Valstis sāka ilgi pēc Padomju Savienības. Un šodien krievi ir panākti. Un rīt Sav. Valstu zinātnieki jau būs aizsteigušies viņiem priekšā. Ar šādu neizbēgamu faktu gluži atklāti rēķinās Chruščevs Maskavā. Tikai dienu pēc plkv. Glena 4 st. 56. min. lidojuma trīsreiz apkārt zemes lodei Chruščevs telegrafiski apsveica prezidentu Keneditju un Sav. Valstis vispār, uzsverot, ka tagad pienācis laiks amerikāņu un krievu apmaiņai ar raķešnoslēpumiem, ar ko tiktu lieliski pakalpots zinātnes attīstībai un progresam.

Ja Chruščevam šādu sadarbību izdodas iegūt, tad viņš situāciju var vēl cerēt saglabāt, bet, ja amerikāņiem ir pietiekami daudz jēgas un prāta savas zināšanas neizpaust, krievi jau tuvāko gadu laikā tiks atstāti skatītāju lomās.

Runājot par raķešsacensību ar Padomju Savienību, amerikāņu lietpratēji Vašingtonā paskaidro sekojošo: Padomju Savienība, vispārējā nozīmē, savu vadību jau ir zaudējusi. Krieviem gan vēl joprojām ir spēcīgas raķetes ar lielāku atgrūdienu, bet amerikāņi, ar Glena ceļojumu orbitā, ir pierādījuši, ka viņi ir kā elektroniski, tā technoloģiski pārāki, jo arī ar mazāku atgrūdienu spēj panākt to pašu, ko krievi. Tas nozīmē, ka amerikāņu instrumenti ir smalkāki, kompaktāki un svarā vieglāki, kas iespējams vienīgi ar kvalitātivu pārākumu.

Starpplanētu telpas iekaŗošanas sacensības bilance ar katru dienu vairāk sāk izrādīties labvēlīgāka Sav. Valstīm. Kaut arī daudzos gadījumos krievi izrādījušies pirmie un amerikāņi tikai sekotāji, pēdējie ar savu sniegumu var justies visai apmierināti. Ir tikai viens gadījums, kur amerikāņiem vēl līdz šim nav izdevies atkārtot padomju varējumu — trāpīt mēnesi.

Ir tiesa, ka krievi bija pirmie, kas orbitā iešāva mākslīgu zemes satelitu. Bet kopš tās dienas amerikāņiem tādu jau ir bijis skaitā 69, krieviem tikai 13. 35 amerikāņu sateliti vēl joprojām joņo ap zemes lodi. Krieviem vairs palicis tikai viens. Trīs amerikāņu sateliti riņķo ap sauli. Divi krievu. Amerikāņiem sekmīgi izdevušies divi zem - orbita lidojumi — Šepards, 1961. gada 5. maijā — nepilnu mēnesi pēc Gagarina lidojuma orbitā un Grissoms, kas Šeparda lidojumu atkārtoja 1961. gada 21. jūlijā. Vašingtonai nav nekādas informācijas, ka šāda veida lidojumus būtu veikuši arī krievi.

Labi. Varbūt, ka viņiem šāda pakāpeniska sagatavošanās nebija nepieciešama — no cilvēka dzīvības dārdzības viedokļa raugoties. Krievi pārsteidza pasauli 1961. gada 12. aprīlī, paziņojot, ka viņu kosmonauts Gagarins aplidojis zemes lodi, sasniedzot 110 jūdžu augstumu, nolidojot kapsulā 26.000 jūdžu ar 17.400 jūdžu ātrumu stundā, gaisā pavadot 1 st. 48 minūtes. 1961. gada 6. augustā sekoja otra padomju kosmonauta, šoreiz majora Titova sensācija, kad pēdējais orbitā apjoņoja zemes lodi veselas septiņpadsmit reizes, lidojumā pavadot 25 stundas 18 minūtes.

Bet tie bija klusi lidojumi salīdzinot ar skaļo amerikāņu gatavošanos. Krievi pasaulei paziņoja tikai notikušus faktus jeb informāciju, kas tika pasniegta kā fakti. Plašas zinātnieku aprindas Rietumos tos apšauba vēl šodien: cik daudz reižu gan nav pierādījies, ka padomju patiesībā mazāk īstenības nekā citu melos!

Kamēr Padomju Savienība savu raķešprogrammu līdz šim vadījusi lieliem lēcieniem, Savienotās Valstis turējušās pie Klauzevica militārās stratēģijas pamatprincipa — vienmēr nostiprināt ieņemtās pozicijas. Katrs sekmīgais mēģinājums tiek pārbaudīts un atkal pārbaudīts un tikai tad sākas ofensīva pēc vēl tālākiem guvumiem.

Glena 20. februāŗa lidojums nebūs vienīgais šāda veida pasākums. Mazliet pieskaŗoties statistikai, amerikāņu pulkvedis Merkurija kapsulā apriņķoja zemes lodi trīs reizes; sasniedzot 160 jūdžu maksimālo augstumu un 17.530 jūdžu maksimālo ātrumu stundā. Viss lidojums ilga 4 stundas 56 minūtes un šai laikā spridzi viņš veica 81.000 jūdžu tālu distanci. Mazliet statistikas galējībās aizejot, kāds jokdaris pat jau paspējis aprēķināt, ka, ja valdība plkv. Glenam maksātu tos centus, kas pienākas valsts ierēdniem par katru nobrauktu jūdzi dienesta darīšanās, astronauts par savu 4 stundu 56 minūšu ceļojumu ceļa izdevumos saņemtu vairāk kā 7000 dolāru. Patiesībā gan astronauta tiešais financiālais guvums būs daudz niecīgāks. Lai pie mēneša algas saņemtu 245,00 dolāru aktīva lidotāja pielikumu, pulkvedim Glenam katru mēnesi jānolido vismaz četras stundas. Savu februāŗa mēneša kvotu Glens ir sasniedzis!

Vašingtonu Glena lidojums atstāja piesarkušu un bez elpas. Birojos un rūpnīcās strādnieki drūzmējās pie televizijas un radio aparātiem. Izšaušanas un nosēšanās brīžos pat satiksmē iestājās klusuma brīži. Un prezi-

(Noveļgums 8 lpp.).

R. Epneris,
DV KV priekšsēdis.

VIENOT - NE ŠĶELT!

Sodien un rīt Hamiltonā pulcējas Dangavas Vanagu delegāti no visas Kanadas, lai atskatītos uz paveikto un noteiktu vadlīnijas turpmākajam darbam. Tā ir nozīmīga sanāksme, jo tieši pēdējos gados Daugavas Vanagi ir bijusi tā organizācija, kas droši nostājusies Latvijas neatkarības atgūšanas cīnītāju priekšpulkā. Daugavas Vanagu spēku un nozīmi šodien atzīst kā draugi, tā ienaidnieki.

Vanaģi vienmēr centušies būt ne runātāji, bet darītāji. Protams, ka katram, kas veic sabiedrisku darbu, ir bijušas savas kļūmes. Tādas nav pagājušas garām arī bijušo cīnītāju un viņu domu biedru organizācijai. Tas ir vanagu stiprums, ka mēs, kā viri, varam runāt viru valodu un atklāti pateikt ,ka mazas neveiksmes mūs nav atbaidījušas turpināt pasāktos darbus. Mēs nesam pilnu atbildību un mēs nekad nenonāksim kādas pašslavināšanās, miegainas biedrības stāvoklī.

Mēs kā karavīri, tāpat kā cīņu laukā, protam laikā atkāpties un īstā laikā doties uzbrukumā, lai sasniegtu to, ko mums uzticējuši brāļi, kas nav vairs mūsu vidū, un parādītu, ka latviešu cīnītāja karavīra gars ir dzīvs un nesalauzts.

Mūsu deklarētā sauksme — Vienot — ne šķelt! ir atradusi dzīvu atbalsi visā latviešu sabiedrībā. Šai sauksmei mēs sekosim un neatkāpsimies ne par vienu soli.

Organizācijas iekšējā dzīvē pagājušais gads iezīmējies ar vēl lielāku saslēgšanos kopīgā ie rindā. Bez iekšējas disciplīnas nav iedomājama neviena cīnītāju vienība. Mums kā vīriem, kas ar ieroci rokās esam pierādījuši tēvzemes mīlestību, ir jārāda priekšzīme.

Par to, kā un kādos novados, un ar kādiem panākumiem esam aizvadītajā gadā darbojušies, lietiški pārrunāsim mūsu kopīgā darba sanāksmē. Mūsu panākumu konts ir ievērojams, bet mēs nekad iecerēto nebūtu tik veiksmīgi realizējuši, ja šodien mums pilnu uzticību nedāvātu visa latviešu saime. Tas attiecas kā uz aprūpes, tā arī uz ideoloģisko darba lauku.

Lai visai Kanadas latviešu saimei sirsnīga pateicība. Tā bijusi kopā ar mums.

Kopīgām idejām ir jānes upuri. Tos nesuši Daugavas Vanagu organizācijas locekļi, tos nesuši tautieši, kam latviešu un Latvijas lieta nav tukši vārdi.

Mēs nevaram nepieminēt, ka tieši pagājušā gadā mūsu draudzīgās saites ar brāļiem — DV organizāciju Sav. Valstīs ir vēl tālāk nostiprinājušās. Ar š. g. 1. martu Sav. Valstu DV vadība aktīvi piedalīsies arī mūsu laikraksta tālākā izveidošanā ne vien ar labu padomu un sirdi, bet ar šim nolūkam rezervētiem līdzekļiem.

Viens no vissvarīgākiem mūsu uzdevumiem ir bijis mūsu bijušo karavīru leģionāru gandarīšana. Esam sākuši un mēs kopīgi arī noslēgsim akciju, kuŗas gala mērķis ir, lai pagājušā kara latviešu cīnītājus pielīdzinātu morāliski un arī visās tiesībās Kanadas veteriāniem. Mūsu cīnītājiem šis gandarījums ir jāsaņem.

Lai Daugavas Vanagu delegātu sanāksme šodien un rīt ritētu vienprātības un nopietnas atbildības zīmē!

Daugavas Vanagi, sasauksimies!

NACIONĀLĀS APVIENĪBAS VADĪBAI MAINOTIES

Ir pienācis laiks teikt dažus personīgus vārdus. Pēc 3 gadiem Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēža amatā un pēc 12 gadiem LNAK padomē var rasties daži novērojumi, ko gribētos pateikt. It īpaši, ka abi iestādījumi ir sabiedriski, visu apzinīgo latviešu radīti.

Novērojumu patiesībā ir daudz, un liela ir viņu dažādība, ja domājam par labo un slikto mūsu vidū. Būdami isti cilvēki, esam lāvuši labajam un sliktajam spēkoties. Nebūdami pārcilvēki, esam dažkārt pat ļāvuši sliktajam ņemt pārsvaru. Citādi mums būtu gājis vieglāk apvienojoties, jo tikai tā pūlis kļūst par tautas daļu. Mums būtu vairāk bērnu mūsu skolās, vairāk roku un naudas Latvijas brīvības darbā, bet mazāk mēmo patmīlīgo malā stāvētāju.

Tomēr ir gādāts ,lai koki neaug debesīs. Sliktais nav ņēmis pārsvaru. Mēs tomēr e s a m apvienoti, mums ir latviešu skolas un jauna, latviska paaudze, un Latvijas brīvības ideja n a v pa šiem gadiem aizmirsta. Apzinīgo latviešu balss — kopā ar citām tautām — ir to aiznesusi līdz pasaules augstākajām iestādēm, kur tā turpina saukt pēc savām tiesībām.

Kā tas kļūst iepējams? Atbilde ir ļoti vienkārša: savstarpēja uzticība un atbalsts.

Par pagājušo personīgi gribas teikt paldies un atzīties, ka esmu šinī darbā piedzīvojis daudz uzmundrinošu, spēcinošu brīžu. Par nākošo gribu lūgt — atbalstīsim jauno LNAK priekšsēdi Jāni Niedru, kas ir spējīgs un piedzīvojis vīrs un bezbailīgs latvietis, un tāpat LNAK valdi, kuŗā LNAK padome pēdējā sesijā ir sūtījusi tiešām pārbaudītus darbiniekus.

Viktors Upeslācis,
bij. LNAK valdes pr-dis.

DARBU SĀKOT

Uzņemoties LNAK valdes pr-ža pienākumus, vispirms gribu sirsnīgi pateikties aizejošam pr-dim Viktoram Upeslācim. Viņš, apgādādams kuplu ģimeni un smagi strādādams ikdienas maizes darbā ,ir atradis laiku un spēku 12 gadus no vietas ziedoties latviešu kopībai gan kā LNAK valdes priekšsēža vietnieks, gan kā priekšsēdis, gan arī citās kapacitātēs. Viņa izstāšanos no mūsu centrālās organizācijas valdības rindām mēs visi nožēlojam. Godīgi runājot, mēs tomēr nevaram prasīt, lai kāds no mums, uz savas personīgās un ģimenes dzīves rēķina, nepārtraukti ziedotos sabiedrībai. Cerēsim, ka Viktors Upeslācis arī uz priekšu iespēju robežās neliegs savu pieredzes pilno atbalstu kopīgam darbam.

Jaunā LNAK valde un es, kā tās priekšsēdis, ceram uz panākumiem tikai Kanadas tautiešu un organizāciju ciešā atbalstā. Mums visiem ir viens ceļš ejams un viens mērķis sasniedzams. Tikai ciešā kopsolī, viens otru atbalstot, respektējot savas organizācijas un nacionālo disciplīnu ieturot, pastāvēsim kā latvieši svešotnē un kalposim dzimtenes brīvības atgūšanas idejai. Mūsu spēks var izpausties tikai vienībā.

Jānis Niedra,
LNAK valdes pr-dis.

Parlamentārietis Artūrs Malonijs ar kundzi ir gleznotāja J. Tīdemaņa 65 gadu jubilejas izstādes goda protektori. Izstādi sestdien, 24. februārī, plkst. 11.30, Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., atklās LNAK pr-dis J. Niedra. Skate sestdien būs atvērta līdz plkst. 9 vakarā un svētdien no plkst. 11.30 rītā līdz 9.00 vakarā. Foto JAK

LATVIJA

Nr. 15. SESTDIEN, 1962. GADA 24. FEBRUĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50, par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var nesaklist redakcijas viedoklim.

Stāvoklis totalo ciņu frontēs

ARĪ KOMUNISMĀ SPEKULĀCIJAI IR SAVA VIETA

P. Jankauskas „Cīņā" pastāsta, kā Viļņā operējuši spekulanti, acīmredzot, krievu meliem dāvā pavisam maz uzticības:

„Vairāk nekā nedēļu Viļņas F. Dzeržinska kluba zāle bija pārpildīta... Padomju Lietuvas galvaspilsētas sabiedrība bija aculieciniece tiesas prāvai, kurā uz apsūdzēto sola nonākušas personas, kas pārkāpušas valūtas operāciju noteikumus, iedzīvošanās nolūkos sistēmatiski spekulējušas ar valūtu un vērtslietām. Tiesas priekšā nokļuvusi Basja Reznicka, Arons Reznickis, Fjodors Kaminers, Mihails Rabinovičs, Maksims Melameds, Mihails Kaminers, Rahmils Vidris un Zelda Zismanoviča. Tie visi ir liela mēroga valsts noziedznieki. Šo valūtas spekulantu nozieguma darījumi pārsniedz 13 miljonu rubļu summu (visas naudas summas sniegtas vecajā cenu izteiksmē).

Valūtas spekulanti uzpirka un iztirgoja tālāk zelta monētas, ASV un Kanadas dolārus, angļu sterliņus, dimantus, platīnu un citas valūtas vērtības. Liela daļa šo vērtību ar spekulantu gādību nokļuva kontrabandistu rokās un tika nogādātas uz ārzemēm.

Viens no šīs noziedznieku grupas barvežiem bija Fjodors Kaminers. Vienkārša frizieŗa darbs Viļņas dzelzceļa slimnīcā viņam bija tikai aizsegs, lai slēptu noziedzības. F. Kaminera nelikumīgie darījumi kopsummā pārsniedz 5 miljonus rubļu. No tiem šīs valūtas spekulantu „karalis" nopelnījis apmēram pusmiljona rubļu.

F. Kaminera tumšo darījumu sfērā bija ne tikai Viļņa. Viņš un līdzīgi tipi spekulēja Maskavā, Minskā, Rīgā un citur.

Ar sava līdzstrādnieka M. Melameda un sava brāļa maskaviešaM. Kaminera starpniecību, Fjodors Kaminers nodibināja sakarus ar Maskavas valūtas lielspekulantu M. Rabinoviču. Pēdējais bija pieredzējis „speciālists" spekulācijā ar dimantiem. Par viņa darījumu apmēriem var spriest no tā, ka viņš tika pircis un vairākas reizes pārdevis 6,35 karātu dimantu, kas maksāja 110 tūkstoš rubļu. Rabinoviča noziedzīgo darījumu apmēri tāpat kā F. Kaminera sasniedz 5 miljoni rubļu.

Nams Viļņā, Sarkanās armijas prospektā 80, valūtas spekulantu vidū tika dēvēts par „tirdzniecības" namu. Tā īpašnieki Basja un Arons Reznicki ilgu laiku spekulēja ar valūtu. A. Reznickis, slēpdamies aiz sagādnieka maskas, personīgajā automašīnā neskaitāmas reizes braucis pa visiem ceļiem uz Maskavu un Minsku, Kišiņevu un Odesu, Jaltu un Slucku. Sievas uzdevumā viņš tur meklējis jaunus līdzdalībniekus valūtas darījumos.

Kratīšanas laikā Rezniciku namā tika atrasta laikrakstā „Rīgas Balss" iesaiņota dolāru paciņa. Kā vēlāk noskaidrojās, dolāri piederējuši rīdziniekam Rahmilam Vidrim. Šis ārzemju valūtas spekulants tos atvedis, lai pārdotu Reznickai. Šoreiz dolāri nokļuva varas orgānu rokās, un noziedzīgais darījums vairs nevarēja notikt.

Tomēr, kā noskaidrojās prāvas gaitā, Vidris arī agrāk zinādja ceļu uz Viļņu. Viņš vairākas reizes bija šeit ieradies, lai kārtotu noziedzīgus darījumus ar F. Kamineri. Pie tam Vidris uz Viļņu vedis valūtu nevis nieciģās summās, bet pa vairākiem tūkstošiem dolāru.

Valūtas spekulanti bija sasaistījušies ar garīdzniekiem. Bijušais Klaipēdas baznīcas prāvests L. Povilonis palīdzēja Z. Zismanovičai pārsūtīt no ASV uz Kanadu savam radiniekam tūkstots dolāru. Bet Lietuvā kā valūtas spekulanti, tā mācītāji norēķinājās rubļos.

Rūdītie spekulanti vairāk par visu dievināja naudu. Dažādus savstarpējos strīdus viņi izšķīra īpatnējā veidā — gāja pie Viļņas rabīna. Rabīns ne tikai labi zināja par viņu tumšajiem darījumiem, bet bija arī galvenais arbitrs.

Šī valūtas spekulantu prāva uzskatāmi liecina, ka dažādu sugu garīdznieki ir vienādi. Zelts un nauda viņiem ir visaugstākais Dievs.

Jāatzīmē arī tas, ka Viļņā uz apsūdzēto sola nokļuvušie valūtas spekulanti savā laikā bija cieši saistīti ar Maskavas valūtas spekulantu dūzi J. Rokotovu, kuram, kā zināms, pēc tiesas sprieduma izpildīts nāves sods nošaujot. Prāvā par lieciniekiem figurēja notiesātie Rokotova līdzdalībnieki Edlis un Popovs

Lietuvas PSR Augstākās tiesas krimināllietu tiesas kolēģija pasludināja spriedumu: B. Reznickai, A. Reznickim, F. Kaminēram un M. Rabinovičam piespriests nāves sods nošaujot, bet viņu mantu konfiscēs; M. Melamedam piespriesti 10 gadi ieslodzījumā ar mantas konfiskāciju, R. Vidrim — 8 gadi ieslodzījumā ar valūtas vērtību konfiskāciju, Z. Zismanovičai — 6 gadi ieslodzījumā ar valūtas vērtību konfiskāciju un M. Kaminēram — 4 gadi ieslodzījumā ar valūtas vērtību konfiskāciju.

Tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams."

Notiesātie Viļņas valūtas operāciju speci droši vien labi zin, ka Padomju rublis nav centa vērts. Tiesas process veikli izmantots garīdziecības cieņas graušanai.

Māja un sistēma ar defektiem

Ko sacīs ministrs biedrs B. Bezelis?

Tā jautā „Cīņa" savā š. g. 16. februāŗa numurā, H. Vecvagara rakstā.

Pērnā gada jūnijā Krustpils celtniecības pārvalde, ko vada b. Korabļovs, Madonā nodeva apdzīvošanai māju „Latvenergo" darbiniekiem. Mājai bija daudz defektu. Tos ierakstīja aktā, un celtnieki apņēmās līdz jūlija vidum novērst.

Pagāja jūlijs, pienāca oktobris, bet vainīgie pat negrasījās savu kļūdu labot.

Mājas iemītnieki, dzīvodami bez ūdens un kanalizācijas, izjuta vislielākās neērtības. Mūsu redakcija saņēma viņu sūdzību un tūlīt nosūtīja Celtniecības ministram b. Bezelim, lai taču atgādina Korabļovam viņa pienākumu. Pagāja krietns laiks bez jebkādas atbildes. Pēc mēneša redakcija vēlreiz nosūtīja b. Bezelim vēstuli: „Atkārtoti lūdzam paziņot, vai jautājums nokārtots." Atkal klusums. Beidzot ministra vietnieks b. Jēgers iepriecināja ar atbildi, ka Krustpils būvpārvaldes vadītājam I. Korabļovam dots stingrs rīkojums un viņam personīgi jāatbild, lai tiktu ierīkota ūdens apgāde, kā arī līdz 1. decembrim būtu likvidēti visi trūkumi un defekti. Pagāja 1. decembris, pienāca jaunais, gads un, lūk, ko šā gada 30. janvāri redakcijai atrakstīja „nelaimīgās" mājas iedzīvotāji:

„Mājas ūdensapgādē nekas vēl nav darīts. Apstākļi tiktāl pasliktinājušies, ka rajona sanitārā inspekcija sastādījusi aktu un brīdinājusi, ja nekas nemainīsies, māju aizliegs ekspluatēt."

Iznāca tā, kā Krilova fabulā ar pavāru un runci — ministra vietnieks J. Jēgers gan baras un draud, bet viņa padotais tikai kustina ausis un darās tālāk pa vecam.

*

Kamēr gatavojām laikrakstam šo materiālu, ar pēdējo pastu redakcijā pienāca līdzīga vēstule no Jelgavas, Kāds personālais pensionārs raksta:

„Pērn ap 20. decembri celtniecības trests saviem strādniekiem nodeva 128 dzīvokļu māju. Kad aizgāju šai mājā pie savas radinieces ar sālsmaizi, mans prieks bija vējā un labais garastāvoklis samaitāts. Mājai nemaz nevarēja piekļūt — visapkārt gružu kaudzes, bedres, nenovākti būvmateriāli. Manuprāt, ēkas nodošana te bija sasteigta par pāris mēnešiem! Bet vai tas nav tāds pats viltojums kā skaitļu un faktu viltošana pārskatoties? Vai te uzslavas vietā vainīgajam nepienācās sods?"

Vēstules rakstītājam taisnība. Tiešām, vai vainīgie drīkst palikt nesodīti?

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",

CĪŅA PAR SARKANĀ VALDNIEKA TRONI

Cilvēces ciņā par brivību pagadā atklājās dažas raksturigas iezīmes un neparasti pagriezieni. 22. komūnistu partijas kongress Maskavā pasauli pārsteidza ne vien ar pilnīgu Staļina iznīcināšanu, bet ar vēl nozīmīgāku parādību — atklāti izpausto krievu un ķiniešu komūnistu konfliktu.

Abu lielo brāļu strīdu istais cēlonis nav domstarpības komūnistu taktikas jautājumos, bet gan divu nāciju un to vadoņu ciņa par vispasaules komūnistu virsvadību.

Blakus strīdiem un ciņai par varu ir arī stridīgi robežjautājumi. Ir ziņas ,ka ķinieši prasīšot, lai krievi atdod Vladivostoku un plašus apgabalus ap to, kas pirms 1860. gada piederēja Ķīnai.

Vērojot nacionālisma atdzimšanu komūnistu apspiestās tautās, vilušies ir tie pasaules valdnieka troņa pretendenti, kas savā laikā ļoti plaši atbalstīja komūnisma izplatīšanos, jo tie cerēja, ka komūnisms pats reiz sabruks, bet līdz tam tas būs iznīcinājis nacionālo apziņu un pretestības spējas plašajās tautas masās.

MASKAVAS - VAŠINGTONAS ASS

Lai savu nepaklausigo „brāli" sauktu pie kārtības un piespiestu paklausīt, krieviem jāmeklē iespaidīgs sabiedrotais, jo atteikties no vispasaules komūnisma vadības ne Chruščevs, ne arī citi krievu dižvīri negrib. Pagājušos 44 gados tie par daudz pieraduši, ka Krievija ir komūnisma šūpulis, ka Maskava ir nākamā pasaules galvas pilsēta, ka visas pasaules komūnisti seko krievu pavēlēm un ka vienīgi viņi ir tiesīgi un spējīgi vadīt komūnisma kustību visā pasaulē.

Apskatoties pēc sabiedrotā, Chruščevs atzina, ka pienācis laiks atjaunot Maskavas - Vašingtonas asi, ko ar lieliem cilvēku upuriem 2. pasaules kaŗa laikā radīja F. D. Rūzvelts, bet neapdomīgi un priekšlaicīgi Staļins salauza. Pasākto brāļošanos ar Eizenhaueru pārtrauca vēsturiskais U-2 lidojums un Eizenhauera stūrgalvība.

Krievi daudz cerēja no Kenedija, bet kad notikumi neattīstījās tik ātri un tā, kā Chruščevs sagaidīja, tas sāka spiest visādos veidos un dažādos virzienos. Ļoti aktīvi kļuva tie amerikāņi, kuŗi vēlējās redzēt labas Vašingtonas - Maskavas attiecības.

Krievu interese par ASV „draudzību" izpaudās arī Gromiko runā 22. komūnistu partijas kongresā.

Arī krievu sūtņa maiņa Vašingtonā norāda, ka Chruščevam ir liela interese vēl reiz pievilt un izmantot šo lielo valsti komūnisma un krievu imperiālisma labā.

Ja sarkano Ķīnu pēdējā sesijā neuzņēme AN, tad tas nav Štīvensona nopelns. Krievi to tā gribēja.

VAI ĶĪNAI JAUNI SABIEDROTIE?

Amerikāņu koķetēšana ar Maskavu ir radījusi aizdomas un neuzticību līdzšinējo sabiedroto rindās, kādēļ tie sāk atspēlēties, tuvinoties Ķīnai. Kanadai, kas pirmā sāka piegādāt ķīniešiem labību, tagad sekojušas arī Francija, Austrālija, Rietumvācija un Argentīna, bet Anglija noligusi līgumus par satiksmes līdzekļu un dažādu rūpniecības ražojumu piegādi. — Kādēļ? Vai tikai naudas dēļ? — Nav šaubu, ka lielu lomu spēlē nauda, bet veikals nav visai izdevīgs, jo daļa darījumu līgti uz kredita un ir šaubas, vai tos kādreiz samaksās, jo bez labās gribas sarkanai Ķīnai trūkst arī ārzemju valūtas.

Vēl grūti paredzēt iepriekš mīnēto parādību tālāko attīstību, bet jau tagad jāatzīst, ka no abām pusēm tā ir asa un riskanta spēle ar tālu ejošām sekām pasaules politikas turpmākā attīstībā.

EIROPAS FRONTE

Šī ir komūnistiem visvājākā vieta, īpaši pateicoties Rietumeiropas pēdējo gadu saimniecīskam uzplaukumam. Lai rietumu pretestību vājinātu, komūnisti ļoti daudz dara, lai radītu nesaskaņas un šķelšanos. Šim nolūkam visvairāk tiek izmantota Vācija, kas ir stiprākais balsts Rietumeiropas aizsardzības valnī. Komūnisti cenšās dzīvu saglabāt Hitlera rēgu un radīt neuzticību vāciešiem.

Krievu impērijas Achila papēdis ir apspiestās Austrumeiropas tautas. Gribas cerēt, ka, ja reiz sāksies atbrīvošanās process, tas sāksies no šīm zemēm. Berlīnes valnis radās kā komūnistu impērijas vājuma zīme, bet amerikāņu bailes to pārvērta par komūnistu ieguvumu.

Berlīnes jautājums joprojām ir ļoti sāpīgs ne vien Maskavai, bet arī Vašingtonai.

DIENVIDAUSTRUMĀZIJAS FRONTE

Tur komūnisti pašreiz sāk pievākt Laosu. Rietumiem draudzīgais princis Oums sarunās ar sarkano un „neitrālo" princi gan vēl negrib piekāpties un atdot tiem aizsardzības un iekšlietu resora vadību, bet amerikāņi, aizturot kārtējā pabalsta izmaksu, spiež to kapitulēt. Viss norit gluži tāpat kā savā laikā Ķīnā.

Kamēr kaŗa trokšņis un skaļa kņada ritēja ap mazajām valstiņām, klusībā komūnisti jau kopš ilgāka laika rīkojās Indijā un Indonēzijā.

Sukarno iet Kastro pēdās un Indonēzija var būt otra Kuba.

Indija ir viena no tām valstīm, kur komūnisti klusi, bet ļoti sistēmātiski strādājot, ir daudz paveikuši. Indijā lielākā politiskā partija ir Kongresa partija, kuŗas politisko kursu savā laikā noteica Gandijs. Pēc viņa nāves sākās iekšēja ciņa starp labo un kreiso (sociālistu) spārnu. Uzvarēja sociālisti Nēru un Menona vadībā. Pēc tam Kongresa partijā sāka iefiltrēties komūnisti, lai tā veikli savā labā izmantotu vairākumā esošo kreiso spārnu un līdz ar to lielāko politisko partiju. Labo sekmju pamudināti, komūnisti iet vēl tālāku ceļu, un nesen Indijas komūnistu partija publicējusi uzsaukumu, aicinot visus demokrātiski - progresīvos spēkus apvienoties vienā, kopīgā frontē.

VIDĒJIE AUSTRUMI

Arābu zemēs Maskava joprojām veikli izmanto arābu un Izraēlas konfliktu. Arābi nav arī aizmirsuši, ka ASV bija glavenā židu atbalstītāja un Izraēlas nodibinātāja. Ja arābs domā par savu ienaidnieku židu, tad viņš arī neaizmirst amerikāni.

Strīdus ābols ir nafta un tās netaisnā izmantošana.

Stāvoklis Vidējos Austrumos manāmi uzlabotos, ja frančiem izdotos izbeigt ciņas Alžīrā abām pusēm kaut cik pieņemamā veidā.

STĀVOKLIS AFRIKĀ BEZ LIELĀM PĀRMAIŅĀM

Tur pašreizējā krievu taktika ir: nesteigties un ļaut, lai amerikāņi tur kaut cik sakārto saimniecisko dzīvi, iemāca nēģeriem strādāt un lasīt un padzen atlikušos eiropiešus.

Afrika ir arī tā vieta, kur jau kopš laba laika ir sākusies krievu un ķīniešu savstarpīgā sacensība. Abi „lielie brāļi" tur ved ļoti intensīvu propagandu, galvenā kārtā izmantojot savas spēcīgākās radio raidstacijas. Ķīnieši nēģeriem sludina revolūcionāro marksismu viskrasākā formā, kamēr krievi ir mēreni, noraida terroru un kaŗu kā vienīgo līdzekli komūnisma izplatīšanai, uzsverot, ka laiks darbojās sociālistu labā un ka kapitālisms pats drīz sabrukšot.

LATĪŅU AMERIKĀ

Pagājušā gadā komūnisti ļoti daudz strādājuši, lai nostiprinātu savu iezjas bāzi — Kubu. Kastro rīcībā tagad ir lielāka un labāk apbruņota armija nekā jebkuŗā citā Latīņu Amerikas valstī. Šajā frontē tuvākā nākotnē nav gaidāmi lieli notikumi, jo attālums un līdzekļu trūkums kavē Maskavas darbību.

APVIENOTĀS NĀCIJAS

Šis internacionālais iestādījums jāuzskata kā diezgan nozīmīgs totālās ciņas frontes iecirknis. Neraugoties uz tukšo kasi un aso kritiku, AN to visu pārcietīs un turpinās darboties, jo pie tās līdz šim visvairāk ir piestrādājuši tie politiskie spēki, kas joprojām valda un noteic ASV ārpolitiku ,un joprojām ir pārliecināti, ka tagadējās Apvienotās Nācijas ir atslēga visu problēmu atrisināšanai.

P. Greizis

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūri,
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ *FOKSTROTU*
★ *LĒNO VALSI*
★ *VALSI*
★ *TANGO*
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

IZBADĒJIES MILZIS

No Ziemeļmandžūrijas sniega klātām stepēm līdz tropiskiem Junānas purviem, no mākoņos sliecošiem Tibetas kalniem līdz Dzeltenās jūras krastiem, Ķīna — territorijas un iedzīvotāju skaita ziņā lielākā Āzijas zeme — pārdzīvo savā vēsturē nebijušu badu. Un vienīgais, par ko interesējas simtiem miljonu ķiniešu, ir dieniškā maize.

Maize, kuŗas arī ķeizariskās un republikāniskās Ķīnas laikos nekad šai zemē nav bijis pietiekami. Par to ķinieši tomēr nekad nav tik alkaini sapņojuši kā tagad, pēc komūnistu izsludinātā „lielā lēciena".

Rietumu presē kopš pag. gada ir parādījušies jo daudzi ziņojumi par bada piemeklēto komūnistu Ķīnu. Izsmeļošu ainu par Ķīnas ekonomiskiem apstākļiem, papildinātu ar fotogrāfijām, sniedz amerikāņu prese.

Ķīnas iedzīvotāju skaits ir mīkla. Ļaužu skaitīšanas, kādas periodiski izdara Rietumu zemēs, Ķīnā nav notikušas. Pēc oficiālās Pekingas statistikas, kas dibināta uz visai nenoteiktiem datiem, Ķīnas iedzīvotāju skaits 1953. gadā bijis 582 miljoni, 1958. gadā (tikai pē 5 gadiem) — 680 miljoni, bet vēl pēc diviem gadiem — 720 miljonu. Indijas demogrāfijas eksperts Dr. Šandrakars 1961. gadā Ķīnas iedzīvotāju skaitu aplēš uz 716 miljoniem. Šos ciparus apstrīd nacionālās Ķīnas (Formozā) statistiķi. Viņi apgalvo, ka pēdējos desmit gados cietzemes Ķīnā novērota dzimstības mazināšanās un pieaugoša mirstība, un, salīdzinot ar 1953. g. datiem, iedzīvotāju skaits nav palielinājies, bet par 20 proc. samazinājies, un tagad nepārsniedz 450 miljonu.

Ķīnas apstākļu pazinēji, kas nodzīvojuši tur lielākus laika sprīžus, pārliecinājušies par ķiniešu pieticību pārtikā.

Galvenā Ķīnas iedzīvotāju — manzu un kūliju — pārtika bijušas pupas, čumizs (Ķīnas griķi), saknes un dienvidos rīsi. Gaļas produkti viņu uzturā bija retums, un pat bagāti laudis — augstākā ierēdniecība, lielāki zemes īpašnieki un rūpnieki arī agrāk vairumā lietojuši tikai putnu gaļu, galvenokārt vistas. Dzīvnieku tauku pārtikā patērēts maz, un tie aizvietoti ar augu taukiem. Tādēļ, maz kļūdoties, var aplēst ,ka 600—700 miljonu ķiniešu pārtikai pietiktu ar pārtikas daudzumu, ko patērē 250—300 miljonu eiropiešu, amerikāņu vai citu pārtikušu kontinentu iedzīvotāji.

Bet arī šāda pārtikas daudzuma Ķīnā pašlaik nav, un allaž nepilnīgi paēdusi un gaužām pieticīgās pārtikas pieradusi tauta tagad jau otro gadu cieš badu burtiskā nozīmē.

Visa ekonomijas diktātora Li-Fu Šu vergu produkcija līdz pēdējai pupai, rīsu graudam, sīpolu un citu sakņu buntītei tiek diktātora darba un sadales uzraugiem. No saražotiem produktiem pirmkārt apmierina valsts un partijas darbiniekus, augstāk kvalificētos smagās rūpniecības strādniekus un divi miljoni lielās armijas piederīgos.

Necilais un nožēlojamais atlikums paliek manzām un kūliem un citiem parastās ierindas iedzīvotājiem. Tā šie ļaudis, ieskaitot lauku iedzīvotājus - ražotājus, cieš badu.

Ķīnas melnās cūkas, kas bija sastopamas pat trūcīgākā zemnieka aizgaldā, tagad lauksaimniecības plānotāju rekvizētas jeb barības trūkuma dēļ apsprāgušas, vai arī baŗotas speciālās farmās partijas bonzu vajadzībām. Mājlopi — zirgi, govis un ēzeļi — rekvizēti un nacionalizēti, pēdējos gados pavisam pazuduši, viņu nav vairs pat komūnu farmās, kur visus darbus veic tikai rokām.

Piejūras iedzīvotāji reizēm saņem zivis. Bet arī ķiniešu zvejnieku lomi stipri sarukuši. Vairums viņu laivu (džonkas) rekvizētas militārām vajadzībām, bet nolietotos tīklus nevar atjaunot ar jauniem, jo to nav.

Pilsētnieki komūnālos tirgos var pirkt vai apmainīt pret tabaku, naglām, valkātām drēbēm, arī citu mantu, pāris olu, vai mārciņu vistas gaļu par 3 dolāriem. Dzīvnieku taukus ne šajos tirgos, nedz valsts pārtikas veikalos ne par kādu naudu pirkt nevar.

Kas izsaucis bada katastrofu Ķīnā?

Pekingā apgalvo, ka cēlonis ir dabas untumi un katastrofas. Divus pēdējos gadus, saka valsts plānotāji, piedzīvots sausuma posts.

Protams, ka šīs dabas katastrofas stiprā mērā ietekmēja neražu, bet ka tās ir vienīgie nelaimes cēlopi, kā to pārspīlēti apgalvo komūnisti, — izklausās neticami. Sausums, taifuni un plūdi tai pašā laikā nodarīja pietiekami daudz posta arī Ķīnas kaimiņu zemēs. Tā Hongkongā 1961. g. raža izrādījusies par 13 proc. augstāka par iepriekšējo, bet Formozā par 8 proc. Kvantungas provincē (Ķīnā), kur dabas apstākļi un klimats līdzīgi Hongkongas un Formozas, raža izrādījusies par 30 proc. zemāka par iepriekšējā gada ražu.

Ķīnā smagās rūpniecības radīšana parallēli lauksaimniecības pārveidošanai jaunā sistēmā, no tās vadoņiem izdarīta ar fantastiskākiem eksperimentiem, kas izrādījušies neiedzīvināmi un aplami, noveduši pie lauksaimniecības galīgas iznīcības. Līdzīgi Padomijai, Ķīnā jaunā lauksaimniecības sistēma apsākta ar galīgu „kulaku un muižnieku" iznīcināšanu. Bet šeit grābts vēl dziļāk. Pie „kulakiem" pieskaitīti arī mazie — 5, 3 un pat 2 akru zemes un 2—3 govslopu vai zirgu īpašnieki. Par „kulaku" ieskaitīts un nošauts zemnieks, pie kuŗa atrasti divi dzelzs arkli. Darba rūķi - zemnieki, kas izaudzēja uz mazām zemes strēmelēm divi - trīs dobes pupu un nedaudz ķiniešu griķu (čumisa) sadzīti lauksaimniecības komūnās. Zemnieki, viņu sievas un bērni un darba nespējīgi vecāki sadzīti militārās barakās darba pārraugu uzraudzībā. Viņiem nebija un nav kombaiņu, darba lopu, pat parastā arkla un ecēšu.

Ar sauleslēktu tos, sarindotus rotās un bataljonos, izvada lauku darbos. Apbrunoti lāpstām, ķirkām un sirpjiem, zem mūzikas viņi soļo uz lauka. Pēc komandas uzsāk darbu, pēc komandas katru stundu 2-3 minūtes atpūšas, pēc komandas saņem blodiņu necilas zupas vai sauju vārītu pupu un saulrietā kolonnās un vienībās atgriežas nakts atpūtai barakās. Li Fu Šu eksperimentu rezultātā lauksaimniecības produkcija samazinājās divi un trīs reizes.

Pekingas plānotājs nebūt negrib atzīt sava eksperimenta kļūdas, bet gan runā par sējas platības palielināšanu un graudkopības pacelšanu. Pamatojumam viņš aizrāda, ka, pateicoties dambja izbūvei, purvu nosusināšanai un zemnieku miljonu pārsviešanai no bieži apdzīvotiem rajoniem uz apgūtām neskartām zemēm, sējas platība 8 gadu laikā palielināta par 50 miljoniem hektāru. Kopš „lielā lēciena" rūpniecības produkcija pieaugusi par 123 proc., bet lauksaimniecības par 25 proc.

Savas neveiksmes ķinieši, līdzgi citu zemju komūnistiem, neatzīst. Visas nelaimes un kļūmes, kādas pārdzīvo zeme, vadoņi izskaidro ar dabas katastrofām, bet galvenokārt — rietumu imperiālistu intrigām un skaudību komūnistu Ķīnas ekonomiskās varas pieaugumam.

Pekingas laikraksti, radio un televizijas stacijas izbadējušos iedzīvotājus mierina ar pašu atombumbas ražošanas iespēju, viņu garu lūko uzturēt možu ar lielīgām runām, parādēm un iluminācijām. Pekingas ielas un laukumus ,arī citās pilsētās, administrātīvos centros periodiski pušķo vadoņu ģimetnēm, dedzina bengaļu ugunis, sviež raķetes un petardes. Skan orķestri, soļo karaspēks, studenti un skolēni. Pēc parādes dalībniekiem dala pa pusjardam lēta auduma.

Neviena tauta nav pazistama ar tādu padevību, pacietību un nepretošanos ļaunumam kā ķinieši. Gadu tūkstošus viņi pacietīgi panesuši trūkumus un nelaimes un nekad nav sacēlušies pret saviem apspiedējiem. Šai zemē notikušās revolūcijas ķeizaru, bogdichanu un diktātoru gāšanai, bija galma apvērsumi bez tautas līdzdalības. Tās galvenokārt izdarīja uzpirktie un labi samaksātie hunhuzu pulkveži un ģenerāļi ar saviem Mongolijas stepju jātniekiem. Arī komūnistu režīms Ķīnā ievests bez tiešas tautas līdzdalības.

Vējiņa kundze: „Bērziņa kungs ir lielisks putnu atļlarinātājs."

Hermaņa G...

Toronto Latviešu koncertapvienības trešam šīs sezonas koncertam bija aicinūts Hermanis Godess, kas savā laikā kā laureāts beidza Latvijas konservātoriju un ar Kultūras fonda stipendiju Parizē papildinājās pie franču pianista Kasadezi, vēlākos gados arī pie Gizekinga. Viņa spēles pamatā ir solida, spoža technika, apvienota ar krāsņu, skanīgu un niansētu piesitienu. Koncertu ievadija Bacha Re-mažora ērģeļu prelide un fūga Busoni transkripcijā. Savā laikā Busoni, Tausiga, Stradala u. c. Bacha ērģeļu darbu pārstrādājumi klavierēm figurēja katra pianista repertuārā, bet tagad savā ziņā izgājuši no modes, dodot priekšroku oriģināldarbiem. H. Godesa izvēli par anachronisku tomēr negribētos saukt, un mākslinieks savā izvēlumā uzrādīja teicamu ērģeļraksta krāsainās faktūras iztēli, īpaši fūgā, kas izauga drošās linijās un iespaidīgā struktūrālā veidojumā. To pašu gan gluži nevar attiecināt uz sekojošām Brāmsa kompozicijām(Kaprīčo, Intermeco un Rapsodija), kuŗām vietumis trūka izveidotāka kāpinājuma un stilistiski izstrādātāka niansējuma. Tā Rapsodija šķita savā dināmismā pārāk viengabalaina, sasteigta, zaudējot daļu no šī skaņdarba kontrastējošām noskaņām un rapsodiskā rakstura.

Par koncerta kulminācijas punktu gribētos uzskatīt ciklisko Prokofjeva 6. Sonātas atskaņojumu, kas vistiešāk atbilda mākslinieka daudzpusīgam talantam. Kā jau šā gadsimta mūzika, Prokofjeva Sonāta prasa no atskaņotāja izteiktu un pārliecinošu ritma izjūtu, visdažādākos toņos izstrādātu piesitienu un dažādo klavierspēles tehnisko elementu apvienošanu gandriz vai simfoniskai formai līdzīgā skaņu skālas kāpinājumā. Visu to H. Godess paveica ne tikai ar varenu, bet izsvērtu spēku akordos un oktāvās, bet arī ar kristallskaidrām klavieŗu pasāžām ritmiski zīmīgā frazējumā. Viņš ir viens no ļoti retajiem klavieŗniekiem, kam izdevies uzburt šī iespaidīgā skaņdarba uzbūvi visā pilnībā un to pārliecinošā veidā pārnest arī klausītājos. No šīs kompozicijas atskaņojuma var spriest ne tikai par H. Godesa neikdienišķām, pašreizējām dotibām ,bet a... spējamībā... kārt tura... mībā var... no prom... klases pia...

Otrā ko... Ravela sk... „Skarbo"... svitas. Ari... ja ar savu... piesitiena... izceļot „Sk... drūmātisko... izveidojot... rumu un... impresioni... darba nos... Koncertu... atskaņotas... tu teikt, ... nas uztver... tu sentime... tiskām pā... pārliecinot... lējumu un... kaut netrū... skaņu zim...

Koncertā... Toronto ... mūzikas r... apcerēs ci... rienu un ... bu, un ... klases mū...

SKAIS...

Ja runā... rakstniece... pieminēša... viņas sacc... patiesu ci... latviešu g... Bez jau... tās Anna... „Dievs, d... sprostā" ... dējā laik... vis arī B... „Kvēloši... būs jau s... lošā lokā... pušu blez... gā audek... Aleksand... jiem zim...

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ M...

ATMIŅAS.

10. turpinājums

Vienīgi daba vēl nav pazaudējusi savu skaistumu. Blāva ziemas saule staro pār ... tiem kalniem tālumā. Un piesnigušie koki kā sapņu mežs pasakā . . .
23. decembri 1944.

★

. . . Wohin geh... nur nach Haus...

Sārta kā nokaitēts vara disks saule ir ... tālajiem kalniem. Vēl bālē dziesnas ugu... gaisma atmirdz sarmas klātos kokos . . . dzisis . . . un atnāks zvaigžņota nakts. Zie... Uz kurieni iet manas domas šovakar?

Uz mājām, tikai uz mājām. Šai vakarā ... jušo laiku cilvēkus . . . Cik skumji ir just... gaŗām — un ka nekas vairs nebūs tā, kā ...

Domās es sarunājos ar savu māti. V... gaišu sveci arī viņas nokaltušās ceribu e... kur tu esi, mans brāli?

Vai arī man nevajadzēja iet to pašu ... esi aizgājis? Ar pulvera dūmos nokvēpušu... būt, šai vakarā stāvi tranšeju grāvī — un t... svētku. Kurzemes frontē atkal esot iedegu... jas. Kurzeme deg! Kurzeme asiņo! Dievs, ... kas tur palikuši!

Redzu mūsu zēnu vecmāmiņu un ve... kas noticis ar tiem viriem, kas tik nešau... vijas atdzimšanai? . . . Esmu rakstījis u... atbildes vēl nav nekādas. Jāgaida. Jācer. ... un cerībā . . .

Esam mājā divi vien — ar Pēteriti. M... ti aizgāja uz bēgļu egliti Rollgases nom... nāts tur sacīt svētrunu. Bet jutos tik nes... jāatsaka.

Pēteris ir jauks un prātīgs zēns. Viņš ... raksta. Un daudz mani netraucē. Pašreiz ... ni pēti savus mazos pirkstiņus. Kad viņ...

raēlas konfliktu. Arābi nav arī aizmirsuši, ka ASV bija glavenā židu atbalstītāja un Izraēlas nodibinātāja. Ja arābs domā par savu ienaidnieku židu, tad viņš arī neaizmirst amerikāni.

Strīdus ābols ir nafta un tās netaisnā izmantošana.

Stāvoklis Vidējos Austrumos manāmi uzlabotos, ja frančiem izdotos izbeigt cīņas Alžīrā abām pusēm kaut cik pieņemamā veidā.

STĀVOKLIS AFRIKĀ BEZ LIELĀM PĀRMAIŅĀM

Tur pašreizējā krievu taktika ir: nesteigties un ļaut, lai amerikāņi tur kaut cik sakārto saimniecisko dzīvi, iemāca nēģeriem strādāt un lasīt un padzen atlikušos eiropiešus.

Afrika ir arī tā vieta, kur jau kopš laba laika ir sākusies krievu un ķīniešu savstarpīgā sacensība. Abi „lielie brāļi" tur ved ļoti intensīvu propagandu, galvenā kārtā izmantojot savas spēcīgākās radio raidstacijas. Ķīnieši nēģeriem sludina revolūcionāro marksismu viskrasākā formā, kamēr krievi ir mēreni, noraida terroru un kaŗu kā vienīgo līdzekli komūnisma izplatīšanai, uzsverot, ka laiks darbojās sociālistu labā un ka kapitālisms pats drīz sabrukšot.

LATĪŅU AMERIKĀ

Pagājušā gadā komūnisti ļoti daudz strādājuši, lai nostiprinātu savu izejas bāzi — Kubu. Kastro rīcībā tagad ir lielāka un labāk apbruņota armija nekā jebkuŗā citā Latīņu Amerikas valstī. Šajā frontē tuvākā nākotnē nav gaidāmi lieli notikumi, jo attālums un līdzekļu trūkums kavē Maskavas darbību.

APVIENOTĀS NĀCIJAS

Šis internacionālais iestādījums jāuzskata kā diezgan nozīmīgs totālās cīņas frontes iecirknis. Neraugoties uz tukšo kasi un aso kritiku, AN to visu pārcietīs un turpinās darboties, jo pie tās līdz šim visvairāk ir piestrādājuši tie politiskie spēki, kas joprojām valda un noteic ASV ārpolitiku, un joprojām ir pārliecināti, ka tagadējās Apvienotās Nācijas ir atslēga visu problēmu atrisināšanai.

P. Greizis

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ FOKSTROTU
★ LĒNO VALSI
★ VALSI
★ TANGO
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

…ērziņa kungs ir lielisks putnu atdarinātājs."

Gara KULTŪRAI

Hermaņa Godesa koncertā

Toronto Latviešu koncertapvienības trešam šīs sezonas koncertam bija aicināts Hermanis Godess, kas savā laikā kā laureāts beidza Latvijas konservātoriju un arī Kultūras fonda stipendiju Parīzē papildinājās pie franču pianista Kasadezi, vēlākos gados arī pie Gīzekinga. Viņa spēles pamatā ir solida, spoža technika, apvienota ar krāšņu, skanīgu un niansētu piesitienu. Koncertu ievadīja Bacha Re-mažora ērģeļu prelide un fūga Busoni transkripcijā. Savā laikā Busoni, Tausiga, Stradala u. c. Bacha ērģeļu darbu pārstrādājumi klavierēm figurēja katra pianista repertuārā, bet tagad savā ziņā izgājuši no modes, dodot priekšroku oriģināldarbiem. H. Godesa izvēli par anachronisku tomēr negribētos saukt, un mākslinieks savā iztulkojumā uzrādīja teicamu ērģeļraksta krāsainās faktūras iztēli, īpaši fūgā, kas izauga drošās līnijās un iespaidīgā struktūrālā veidojumā. To pašu gan gluži nevar attiecināt uz sekojošām Brāmsa kompozicijām (Kapričo, Intermeco un Rapsodija), kuŗām vietumis trūka izveidotāka kāpinājuma un stilistiski izstrādātāka niansējuma. Tā Rapsodija šķita savā dinamismā pārāk viengabalaina, sasteigta, zaudējot daļu no šī skanda-ba kontrastējošām noskaņām un rapsodiskā rakstura.

Par koncerta kulminācijas punktu gribētos uzskatīt ciklisķās Prokofjeva 6. Sonātas atskaņojumu, kas vistiešāk atbilda mākslinieka daudzpusīgam talantam. Kā jau šā gadsimta mūzika, Prokofjeva Sonāta prasa no atskaņotāja izteiktu un pārliecinošu ritma izjūtu, visdažādākos toņos izstrādātu piesitienu un dažādo klavierspēles technisko elementu apvienošanu gandrīz vai simfoniskai formai līdzīgā skaņu skalas kāpinājumā. Visu to H. Godess paveica ne tikai ar vareņu, bet izsvērtu spēku akordos un oktāvās, bet arī ar kristallskaidrām klavieŗu pasāžām ritmiski zīmīgā frazējumā. Viņš ir viens no ļoti retajiem klavierniekiem, kam izdevies uzburt šī iespaidīgā skaņdarba uzbūvi visā pilnībā un to pārliecinošā veidā pārnest arī klausītājos. No šīs kompozicijas atskaņojuma var spriest ne tikai par H. Godesa neikdienišķām, pašreizējām dotibām, bet arī par visām tām iespējamībām, kuŗas viņš vēl dažkārt tura rezervē un kas nākamībā var viņu izvērst par vienu no prominentākiem pasaules klases pianistiem.

Otrā koncerta posmā bija divi Ravela skaņdarbi „Ondine" un „Skarbo" no „Nakts Gaspara" svītas. Arī šeit H. Godess saistīja ar savu izdomas dažādību un piesitiena pievilcību, vairāk gan izceļot „Skarbo" dināmisko un drāmatisko tēlojumu un mazāk izveidojot „Ondines" izjūtu dzidrumu un viļņojošo vieglumu šī impresionista mūzikas meistardarba noslēpumainās ēnu spēlēs. Koncertu noslēdza 12 brīljanti atskaņotas Šopēna etīdes, varētu teikt, diezgan direktā šīsdienas uztverē, mazāk atstājot vietu sentimentālitātei un romantiskām pārdomām, bet vairāk pārliecinot ar iespaidīgu skaņu lējumu un brāzmainu spožumu, kaut netrūka arī intīmāku noskaņu zīmējumu.

Koncertā bija ieradušies arī Toronto trīs lielāko laikrakstu mūzikas recenzenti, kas savās apcerēs cildināja H. Godesa vērienu un māksliniecisko gatavību, un kā jau starptautiskas klases māksliniekam tas pienākas, nepiemirstot arī debatēt par atsevišķām detaļām dažādos sniegumos un skaņdarbu vērtību vispār. Mūžībā aizgājušā komponista J. Cīruļa piemiņai H. Godess koncerta ievadā atskaņoja Bacha korāļa prelīdi „Jēzu, mans prieks", ko publika noklausījās bez aplausiem.

No kuplās klausītāju saimes dzīvās un jūsmīgās atsaucības koncerta noslēgumā mākslinieks atpirkās ar skaisti nospēlētu Mediņa „Dainu" un Debisī „Dārzi lietū". Ziedi šoreiz izpalika, bet atzīmējot izcilo koncertu, Toronto Latviešu koncertapvienība māksliniekam dāvāja kokā grieztu mūsu valsts ģerboni, jo Latvija bija stāvējusi kūmās viņa pianista karjēras sākuma gaitām un tai savu piederību viņš allaž mēdz apliecināt.

Tālivaldis Ķeniņš

SKAISTA GRĀMATA

Ja runājam par mūsu lielās rakstnieces Annas Brigaderes pieminēšanu un godināšanu ar viņas sacerētiem darbiem, tad ar patiesu cieņu lai te pieminam latviešu grāmatu apgādu „Tilts". Bez jau agrāk šī apgāda izdotās Annas Brigaderes triloģijas „Dievs, daba, darbs," „Akmeņu sprostā" un „Skarbos vējos," pēdējā laikā „Tilta" apgāds izdevis arī Brigaderes plašo romānu „Kvēlošā lokā." Nupat lasītājus būs jau sasniedzis romāna „Kvēlošā lokā" II daļa; tā ir 400 lappušu bieza grāmata, ļoti gaumīgā audekla iesējumā, illustrēta ar Aleksandra Krūkas izteiksmīgajiem zīmējumiem. Edv. Tūters.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir

EM 80 792

Andrejs Eglītis

NO JAUNĀ DZEJOĻU KRĀJUMA „LĀSTS"

I

Īsās ziemeļu naktis ir tik gaišas
Salasīt var, kas rakstīts un nerakstīts.
Acis miegam neslēdzas ar varu.
Izlaid no saviem matiem paslēpušos kraukļaino tunisu,
Esi mana nakts.
Esi mana nakts un miers, kur piekususi aiziet dusēt —
Mana pasaule.

II

Cik labi mīlēt būtu, mīlēt tā,
Ka beigās nepaliek vairs it nekā.
Nedz mūžīgs solījums, nedz zvērests dots,
Tik bēgošs spožums dvēslē atstarots.
Ir tikai jāņem, jādod. Jāzin tas —
Ka ilgi jāpatur nav it nekas.
Viss beigās nevajdzīgs un velti nests,
Ikviens tik savas iznīcības vests.

Internacionālā studentu festivālā latviešu studentus pārstāvēja Māra Pāvelsone. Foto JAK

Anšlavs Eglītis

GLEZNOTĀJA TĪDEMAŅA SEŠDESMIT PIECI GADI

Džonu Ferdinandu Tīdemani neesmu redzējis septiņpadsmit gadus un kad saņēmu aicinājumu uzrakstīt „kaut ko" sakarā ar viņa 65 gadu jubileju, man pirmajā brīdī nolaidās rokas. Bet es atcerējos, ka Tīdemanis jau nav tikai gleznotājs, bet arī leģenda, un leģendas ir pārlaicīgas. Latviešiem ir četri gleznotāji, par kuŗiem sakrājies tik daudz anekdotu, ka tos var uzlūkot par leģendām. Tie ir seno „caŗa" laiku vecmeistars Roze - Rozē un mūsu laika biedri Romāns Suta, Niklāvs Strunķis un Džons Ferdinands Tīdemanis. Tāpat kā Tīdemaņa vārds ir garākais, arī anekdotu virkne ap viņu ir viskuplākā un raibākā. Cik tajos patiesības, to neviens arī neuzzinās. Tīdemanis nekad nav mēģinājis atsaukt nevienu baumu par sevi, vienalga, vai labu, vai sliktu. Leģenda sagādāja Tīdemanim jo plašu popularitāti, bet savā ziņā arī kaitēja, itin kā piešķiŗot viņa mākslinieka tēlam zināmu nenopietnību. Pa daļai tāpēc ne Tīdemanis pats, nedz arī viņa loma mūsu glezniecības attīstībā nav pietiekami novērtēta. Sevišķi divdesmito gadu beigās un trīsdesmito sākumā, kad Rīgā zēla beļģu iespaidi, viņš jo spēcīgi rosināja moderno strāvojumu attīstīšanos mūsu mākslā.

Anšlavs Eglītis šaržista H. Berga skatījumā.

Tīdemanis parādījās pie Rīgas mākslas apvāršņiem gluži pēkšņi, kā jau leģendai pienākas. Ja nemaldos, pirmo reizi viņš piedalījās kādā grupas izstādē, laikam, Neatkarīgo vienības, ar vairākām parastā lieluma gleznām un vienu īstu milzeni. Trūcīgajā, taupīgajā Latvijā toreiz lieli formāti bija retums, tos rezervēja Mākslas akadēmijas absolventu diplomdarbiem, un tik lielu gleznu tad arī mākslinieks darināja tikai reizi mūžā . . . Bet Tīdemanis bija uztriepis savu dižaudeklu ar izaicinoši nevērīgiem, slaidiem triepieniem, jo izšķērdīgi tērēdams krāsas, tā ka varēja tūlīt redzēt, ka lieli formāti ir viņam visparastākā lieta. Droši un moderni vienkāršodams formas, viņš bija darinājis šaušalīgu ainu: vairākas kailas sievietes slīdinājās lejup pa milzīga bārdas naža asmeni, tā ka sarkanā krāsa vien šķīda. Tirpas gāja caur kauliem, skatoties, kā asmenis griezās dzīvās miesās. Un cena apakšā bija tikpat nedzirdēti grieziga: 20.000 latu! — Savu nolūku Tīdemanis sasniedza: visi glezniecības cienītāji par šo gleznu un cenu vien runāja. Bet, šausminādamies par asins ainu, viņi aplūkoja arī pārējās gleznas, kas bija sulīgi, droši un moderni apdarītas un nepārprotami liecināja Beļģijas ekspresionistu skolu, pie kam visi beļģu efekti bija vēl kāpināti līdz pēdējai iespējai, līdz visskaļākajiem kontrastiem — uz dziļi melna spīdēja griezīgi balts, asi dzeltens, vai neganti sarkans. Ar tik spožām krāsām toreiz Rīgā neviens negleznoja.

Jau pašā sākumā ap Tīdemani sagriezās vesels lēvenis anekdotu. Kā piecpadsmit gadus vecs zēns, viņš bija izbēdzis no dzimtās Ventspils par kuģu puiku. Uz kuģiem viņam klājies briesmīgi; reiz ticis piekauts tik smagi, ka trīs dienas gulējis bez samaņas; par matrozi viņš iesvētīts, — apmetot virvi ap pleciem (daži teica, ka pat — ap kaklu!) un izvelkot kuģim pa apakšu. Viņš bija klejojis pa fantastisko Ameriku, mācījies gleznot nekultūrālajā Klīvlendā un briesmīgi kultūrālajā Beļģijas karaliskajā mākslas akadēmijā; reiz spiedis pat pašai Beļģijas karalienei roku (un savējo pēc tam trīs dienas nemazgājis).

Pirmo reizi ieraudzīju Tīdemani sava tēva darba kabinetā — ne visai liela, bet bieza un stingra auguma, svešādā uzvalkā, vīru, kas, zibinādams nemierīgu skatienu, ar svešādu akcentu runāja apkrautos, svarīgos teikumos, itin kā ar mokām valdīdams mutuļojošo temperamentu. Viņš bija atnācis kopā ar savu pirmo kundzi, kas valkāja pilnīgi izbalinātus, toreiz Rīgā neredzētus, matus un jaguārplankumainu, arī Rīgā neredzētu, tērpu. Viņi abi izskatījās ļoti efektīvi. Mans tēvs, kam nebija lielāka prieka kā „atklāt" kādu cerīgu, jaunu mākslinieku, bija par viņu gluži sajūsmināts un domāja, ka tam jāpašķiŗ ceļš, cik un kā vien iespējams. Es biju toreiz vēl ļoti jauns, bet, rakstīdams recenzijas mazā avīzītē „Latvijas Kareivis", jutos liels kritiķis un mazliet viebos, aizrādīdams uz lielās bārdas naža gleznas „lētajiem efektiem". Bet tēvu tas nepārliecināja. — Tam vajadzīga drosme, — viņš teica, — un tās māksliniekiem nekad nevar būt par daudz. Labāk lai kādu reizi pārcērtas pāri svītrai, nekā padoties mērenībai. —

Drīz vien sekoja vairākas plašas Tīdemaņa izstādes, daudz ģīmetņu, ainavu, akta un žanra gleznojumu, kas jau gluži nepārprotami rādīja, ka viņš ir apdāvināts, moderns un pavisam nopietni ņemams gleznotājs, tikai apveltīts ar rosinošu pārgalvību un „praktisku" humoru. „Trikus" viņš nekad neaizmirsa. Katrā viņa izstādē, blakus ridzinieciski mēreni cenotiem darbiem allaž karājās vismaz viens fantastiski dārgs — 20, vai vairāk tūkstošu latu, lai ļaudīm būtu ko brīnīties un runāt. Reizēm viņš iestrādāja savās gleznās miklainus uzrakstus. Atceros, ka viens man sevišķi patika: Uzmanības dēļ pasaule iet bojā. — Tīdemaņa ugunīgajam ekspresionismam un brīvi asprātīgajai, virtuozajai apdarei, drīz radās sekotāji. Piemēram, brīnumapdāvinātais Kārlis Padegs guva daudz ierosinājumu no Tīdemaņa. Arī tas, ka viens otrs mākslinieks saposās apceļot Beļģiju, paraudzīties, kas notiek ārzemēs, nereti notika Tīdemaņa iespaidā.

Brīvvalsts gados nebija viegli eksistēt no glezniecības vien, tikai daži visā kuplajā mākslinieku saimē to spēja, visi citi strādāja dažādus, vairāk vai mazāk nepatīkamus maizes darbus. Tīdemanis bija viens no šiem nedaudzajiem. Juzdamies caur un cauri gleznotājs, viņš nevarēja pat iedomāties nosist laiku ar citiem darbiem, kaut arī tā būtu mākslas paidagoģija. Viņa ciniņš nebija vieglais, bet kaut kā viņš tika galā un dzīvoja pat ar vērienu. Viņš bieži braukāja uz Beļģiju, rīkodams izstādes Brisselē un Antverpenē. Viņš rīkoja izstādes Kauņā un Tallinā. Viņam piederēja pat tāds retums kā automobilis — liekas, toreiz arī kā vienīgajam visā mūsu mākslinieku sabiedrībā, un tas nenozīmēja neko, ka ap šiem ratiem vijās visbaigāko klizmu un katastrofu nostāsti. Tīdemaņa darbi iekļuva mūzejos — Rīgas, Kauņas, Malmes, Briseles, arī Londonas un Parīzes.

Anekdoti raksturo Tīdemani kā brammanīgu bohemieti, nenogurstošu dzīrotāju, kuŗa dēkas un āķīga humora pilnos izteicienus atkārtoja malu malās. Gan tiešām dzīves baudītājs, tik briesmīgs uzdzīvotājs Tīdemanis nemaz nebija, to pierādīja jau viņa apbrīnojamā produktivitāte. Neviens latviešu gleznotājs nav sarīkojis tik daudz patstāvīgu izstāžu, pie tam allaž ar jauniem darbiem. Bez tam, cik es Tīdemani pazīstu, par spīti nereti jo spiedīgām vajadzībām, viņš nekad nepadevās tā dēvētajai „publikas gaumei", bet spītīgi gleznoja tikai tā, kā pats atrada par labu, nepiekāpdamies ne par matu. (Nobeigums 6. lpp.)

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

10. turpinājums

Vienīgi daba vēl nav pazaudējusi savu cēlo mieru un skaistumu. Blāva ziemas saule staro pār zilā dūmakā tītiem kalniem tālumā. Un piesnigušie koki ir tik skaisti kā sapņu mežs pasakā . . .

23. decembrī 1944.

☆

. . . Wohin gehen wir? Immer nur nach Hause . . .
(Holdeman)

Sārta kā nokaitēts vaŗa disks saule ir norietējusi aiz tālajiem kalniem. Vēl bālē dziesnas ugunis un rožaina gaisma atmirdz sarmas klātos kokos . . . bet drīz tā izdzisīs . . . un atnāks zvaigžņota nakts. Ziemsvētku nakts. Uz kurieni iet manas domas šovakar?

Uz mājām, tikai uz mājām. Šai vakarā es atceros bijušo laiku cilvēkus . . . Cik skumji ir just, ka tas viss ir gaŗām — un ka nekas vairs nebūs tā, kā bijis . . .

Domās es sarunājos ar savu māti. Vai kāds iedegs gaišu sveci arī viņas nokaltušās cerību egles zaros? Un kur tu esi, mans brāli?

Vai arī man nevajadzēja iet to pašu ceļu, kuŗā tu esi aizgājis? Ar pulveŗa dūmos nokvēpušu seju, tu, varbūt, šai vakarā stāvi tranšeju grāvī — un tev nebūs Ziemsvētku. Kurzemes frontē atkal esot iedegušās sīvas kaujas. Kurzeme deg! Kurzeme asiņo! Dievs, stāvi klāt tiem, kas tur palikuši!

Redzu mūsu zēnu vecmāmiņu un vectētiņu. Un — kas noticis ar tiem vīriem, kas tik nešaubīgi ticēja Latvijas atdzimšanai? . . . Esmu rakstījis uz Kurzemi, bet atbildes vēl nav nekādas. Jāgaida. Jācer. Jāpastāv ticībā un cerībā . . .

Esam mājā divi vien — ar Pēterīti. Māmuļa ar Mārīti aizgāja uz bēgļu eglīti Rollgases nometnē. Biju aicināts tur sacīt svētrunu. Bet jutos tik nespēcīgs, ka bija jāatsaka.

Pēteris ir jauks un prātīgs zēns. Viņš redz, ka tētis raksta. Un daudz mani netraucē. Pašreiz viņš ļoti nopietni pēti savus mazos pirkstiņus. Kad viņam apniks, paņemšu viņu klēpī. Un mēs abi dziedāsim Vītola skaisto dziesmu „Dievišķais mirdzums" . . . Tas ir — dziedāšu es. Bet mums abiem šī dziesma ļoti patīk . . .

. . . Svētā nakts! Vai tavā klusumā tiešām runā Dievs? Kaut mēs, lielie, pieaugušie cilvēki, arī šai vakarā varētu kļūt kā bērni! Neprasīt, nejautāt . . Tikai raudzīties svecīšu gaismā un ticēt . . . ticēt šiem brīnišķi skaistiem vārdiem: „Un Marijai piedzima pirmdzimtais dēls . . . Un viņa to ietina autiņos un ielika silītē, jo tiem citur nebija telpas tai mājvietā" . . .

Cik reizes jau esmu runājis par šo evaņģeliju? Manī ir klausījušies ministri un fabrikas strādnieki, profesori, un tie, kas tikai dažas ziemas skolu apmeklējuši. Un tomēr vienmēr esmu jutis: šī vēsts aizkaŗ visu sirdis! Bet — kamdēļ tik drīz tās atkal kļūst cietas? Cietas kā akmens. Aukstas kā ledus. Kamdēļ mēs aizmirstam visu, ko esam apņēmušies un solījuši? Mēs solāmies mīlēt — un paceļam roku, lai sistu. Mēs solāmies palīdzēt, bet atstumjam un aizejam gaŗām tiem, kas gaida uz mūsu palīdzību. Mēs solāmies glābt . . . bet glābjot daudzreiz pazudinām . . .

Kur tu esi, Cilvēka Dēls?
Nāc — un stiprini mani!
Es gribētu nedomāt, neprasīt.

Bet — es to nespēju. Manī dažreiz rūgst it kā jauns vīns. Es esmu kā aizlauzts zars, ko loka šaubu asais vējš. Es mēģinu piekļauties kokam, lai sadzītu rēta . . Palīdzi man! Dod man to pašu gaišo mieru un paļāvību un ticību, kāda pēkšņi ielija manā sirdī, kad sakot pirmo svētrunu, stāvēju Ogres dievnamā un dzirdēju Tavus vārdus: „Kas mani apliecinās cilvēku priekšā, to es apliecināšu sava Tēva priekšā, kas ir debesīs" . . .

Vai es esmu Tevi apliecinājis? Vai kāds, manos vārdos klausoties, tiešām ir atradis Tevi? . . . Ko lai es lūdzu šai svētku vakarā? Ak, Dievs, es negribu nekā vairāk priekš sevis, kā tikai dvēseles mieru un ticību . . . savai un savas tautas nākotnei. Svētī, Kungs, manu ģimeni un pasargā to no ļauna. Stiprini manus brāļus un māsas dzimtenē. Un liec, lai reiz pasaulē, varmācības miera vietā valdītu mīlestības taisnība un mīlestības miers . . . Un liec . . . lai mēs visi atkal reiz sastaptos . . .

Kurp mēs ejam?

Uz mājām . . . Vienmēr tikai uz mājām . . .

Manas domas ir kā nemierīgi putni, kas atmiņu mežā spurdz no koka uz koku, katrā īsu brīdi atpūšoties, liekot ieskanēties klusai, gaistošai dziesmas meldijai . . .

Kāds tagad neziņas tumsā pazudis draugs reiz Ziemsvētkos man bija atsūtījis Kārļa Skalbes toreiz vēl nepublicēto dzeju:

„Sirds pagurst manim saldā nemaņā,
Šai maigā, baltā ziemas klusumā . . .
Vai viņai kāda sēkla jāglabā? —
Kāds vārds tas ir, kas dzimis gavilēm,
Kad varavīksnes līks pār pamalēm,
Kā sēklas grauds tas kluši glabājams,
Zem sniega pavasarim aprokams" . . .

Tagad es zinu to vārdu, kas jāaprok zem sniega, gaidot pavasari. Tas vārds ir mīlestība. Kaut šī laika ciešanas mums visiem palīdzētu to atrast!

Un kaut ziema nebūtu ilga.

Un skarba . . .

☆

Pārnāk māmuļa ar Mārīti. Eglītes vakarā bijis skaisti. Māris sajūsmā stāsta par Ziemsvētku vecīti un jautā, kamdēļ tam uz mēteļa bijis tik daudz vates?

Jūlijs Druva teicis ļoti izjustu svētrunu par vārdiem: „Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts" . . .

Skaitot tēvreizi, balss viņam aizlūzusi. Apstājies pie vārdiem: „Tavs prāts lai notiek" . . . Brīdi klusējis un cīnījies ar asarām. „Tālāk es vairs nespēju," teicis un novērsies . . .

Visi raudājuši.

☆

Rind kundze ir izgreznojusi eglīti ar gadiem ilgi glabātām raibām svecītēm. Pēteris jau ierausies viņai klēpī un gavilē no sajūsmas . . .

24. decembrī 1944.

PELĒKĀS DIENAS

Viens otru meklējot, mēs dažreiz ejam blakus. Tomēr nesastopamies. Un aizklīstam katrs uz savu pusi.

Saņēmu ilgi, ar raizēm un nemieru gaidīto brāļa vēstuli. Abi 13. oktobrī esam atstājuši Ventspili. Liekas, esam pat braukuši vienā kuģu konvojā . . . Tagad brāļa vienība atrodoties ceļā uz fronti; drīz tikšot iesaistīta kaujās. Par savu ģimeni viņš nekā nezinot. Cerot, ka tā atrodoties Vācijā. Un gaidot dienu, kad atkal redzēšot savējos.

☆

Jau kādu nedēļu neesmu izgājis no istabas. Nav spēka. Mana „pasaule" tagad ir tā, ko varu redzēt caur mūsu istabas logu. Laikam tāpēc esmu iemīļojis skaisto egli, kas aug mūsu dārzā. Tikko atveru acis, tā mani laipni sveicina, pamājot ar kādu pazarīti, vai nokratot vieglu, baltu sniega pārsliņu. Šī egle māk arī runāt. Vajaga tikai ieklausīties viņas šalkšanā, lai saprastu tās valodu. Parasti gan tā modina tikai skumjas atmiņas un grūtsirdību. Bet — koks jau nav vainīgs, ja mēs tagad vienmēr domājam tikai par to, ko esam zaudējuši.

☆

Māmuļa raudādama stāsta, ka vectētiņš esot miris. Kurelieši saņēmuši rīkojumu nodot ieročus un braukt uz Vāciju. Kad atteikušies to darīt, — izcēlusies sadursme. Vienības virsnieki apcietināti un nošauti. Rollgasses nometnē visi to jau zinājuši. Esot sarūgtināti un satraukti.

Vai tas varētu būt taisnība? Neticu. Te būs kāds pārpratums.

28. decembrī 1944.

☆

Mēs atkal stāvam uz jauna gada sliekšņa. „Atnācēju" sagaidīju gultā. Biju aizmidzis. Tā svecītes eglītē palika neaizdegtas. Rind kundzes dāvātā vīna pudele neaizkarta. Un Hitlera runa nedzirdēta.

Naktī, uz rīta pusi, pēkšņi pamodos. Bija brīnišķīgi jauka, apskaidrota sajūta. Sirdī tāds vieglums, tāda gaisma! Ko es sapņoju? Redzēju Raini. Un visu laiku mani šūpoja dziesmas „Pūt, vējiņi" liegā melodija. Tā mani aijā vēl tagad, kad diena jau uzaususi ar spožu sauli un žilbinoši baltu sniegu, kas sabiris egles zaļajos zaros. Domāju: vai neesmu Raini kādreiz pārāk zemu novērtējis? Viņš mūs ir skubinājis meklēt to, kā mums daudzreiz trūkst: cilvēcību.

Vakar laukā plosījās drausmīgs sniegputenis. Vai tāds pats, kā vakardiena, nav bijis arī aizejošais gads? Tas ir aizputinājis ceļu uz mājām un uz dzimteni. Tas ir aizbēris izklīdušo draugu pēdas. Tas ir apracis daudzu cerību trauslos asnus, kas nelaikā uzdrošinājušies tiekties pret sauli un pret gaismu. Ko mums dos „jaunais" gads?

1. janvārī 1945.

★

Svētku laikā Kurzemē plosījusies drausmīga kauja. Krievi uzbrukuši ar lielu pārspēku un ar daudzām divizijām. Bet mūsu vīri izturējuši. Un uzbrukums atvairīts.

Varoņi, varoņi! Cik lieli jūs izaugat savā tēvzemes mīlestībā! . . . Kaut tikai mūsu upuŗi nebūtu velti! Kaut tie noveltu akmeni no kapa, kuŗā ir aprakta Latvija!

2. janvārī 1945.

(Turpinājums sekos)

TORONTO AUSTRUMU EV. - LUT. DRAUDZES GADA SAPULCE

Toronto Austrumu ev. - lut. draudze, kas ir jaunākā no trijām ev. - lut. draudzēm Toronto, š. g. 18. februārī Sv. Barnaba baznīcas zālē noturēja gada sapulci. Vairāk kā 50 sapulces dalībniekus — draudzes locekļus pie ieejas sveica draudzes mācītājs A. Briedis un ar sapulces atklāšanas runu — draudzes priekšnieks E. Ziplāns. Sapulci vadīja V. Dreifelds un protokolēja R. Pētersons.

Draudzes priekšnieks ziņoja, ka Misūri sinode, pie kuras draudze pieder, ir pārliecībā, ka Austrumu draudze ar saviem 593 locekļiem (pag. gadā nākuši klāt 53 loc.) ir spējīga pati sevi uzturēt un tādēļ sinodes pabalstu vairs nepieškiņ. Tas galvenokārt attiecas uz mācītāja māju, 191 Ferris Rd., ko draudze saņēma no sinodes lietošanā bez atlīdzības. Sinode piedāvā draudzei šo īpašumu pirkšanai par $15.000, bet draudzes padome šo piedāvājumu atrod par neizdevīgu un ar pilnsapulces lēmumu šo piedāvājumu noraidīja. Izdevumus mācītāja dzīvoklim draudzes padome paredzējusi jaunajā 1962. gada budžetā, kas sabalansēts uz 6500 dolāriem.

Revizijas komisijas ziņojumu sniedza V. Bērziņš un izteica pateicību draudzes amatpersonām par priekšzīmīgo kārtību un labi veikto darbu norēķinos un draudzes darbā.

Dzīvas debates izraisīja draudzes lauku īpašums „Tālava," kas atrodas apm. 50 jūdzes no Toronto, Nottavasagas upes krastos un ko draudze nopirkusi tikai pag. vasarā. Daļu no īpašuma draudze iznomājusi draudzes locekļiem vasaras mājiņu celšanai uz 66 gadiem. Līdz šim jau iznomāti 20 zemes gabali, bet vēl ieprojektēti 10. Apmēram 5 akrus draudze, lai veicinātu latv. jaunatnes organ. darbību, vēlas nodot skautu un gaidu rīcībā pastāvīgas nometnošanas vietas ierīkošanai, kas jau paziņots Kanadas gaidu un skautu jendām. Pārējā zemes platība paliek draudzes lietošanā, kur paredz nākotnē iekārtot bērnu vasaras atpūtas nometni un celt ēkas draudzes vajadzībām.

Saskaņā ar noteikumiem bija jāpārvēl 4 draudzes padomes locekļi un revizijas komisija. Padomē uz nāk. 3 gadiem ievēlēja R. Pētersonu, A. Freimani, H. Jeckalēju un O. Vītiņu, bet revizijas komisija palika līdzšinējā:— A. Line, V. Bērziņš un T Grinbergs.

Jāpiezīmē, ka draudzes mācītājs A. Briedis apkalpo arī Bramptonas draudzi, kurā ir 105 locekļi. Šī draudze neietelp Austrumu ev. - lut. draudzē, bet darbojas patstāvīgi.

A. A.

Rakstnieku cēlienā Toronto piedalījās: I. Vīksna, A. Gailīte, B. Senkēviča, V. Toma, I. Gubiņa, I. Baltraks, M. Vētra, A. Zemdega, M. Kroņleja, A. Lūsis, T. Krūka, E. Pētersons, M. Lorbergs, iztrūkst A. Kundrats. Foto „JAK"

LATVIETIS ATBILDĪGĀ POSTENĪ

Pat Alertas meteoroloģiskās stacijas Kanadas sektora vaditāju iecelts latvietis Tadeus Puisāns. Šī svarīgā meteo stacija atrodas tālos ziemeļos, tikai dažas simts jūdzes no ziemeļpola. Stacija izdara augsto gaisa slāņu pētīšanu un ar meteo ziņām apgādā svarīgas Kanadas un ASV iestādes.

T. Puisāns pēc akadēmiskās izglītības filologs, beidzis Mekmastera universitāti Hamiltonā. Jaunā filologa prātus tomēr drīz vien sākušas saistīt bieži mainīgās Kanadas debesis, un tāpēc aizgājis uz meteorologu skolu, pēc kuras beigšanas aizsūtīts uz Alertas staciju par meteo darbinieku. Tur sekmīgi strādājis divus gadus un pēc tam pārcelts uz Big Traut Leika staciju Ontario ziemeļos. Pēc viena gada nostrādāšanas tur atzīts par labi sagatavotu speciālistu savā nozarē un pēc patīkama atvaļinājuma pavadīšanas Toronto, aizsūtīts uz Alertas staciju un iecelts vadošā posteni.

T. Puisāns no ziemeļiem raksta, ka pēc Toronto neona gaismu žilbuma ieskrējis pilnīgi polārā naktī. Ar prieku vērojot, ka pie apvāršņa malas jau sākot iezīmēties pavisam maza gaišāka svītra. Pēc dažām nedēļām ausīšot arī rīts. Laiku draudzīgajai Toronto viņš sūtot to labāko. Ja tās tas nepienākot šeit, kāds ceļā to samaitājot.

HLJP Rota jaunievēlētā valde: sēž no kr. puses: Ligita Krūmiņš, Zintra Reinis, Skaidrīte Darkevics. Stāv no kr.: Pēteris Vilks (valdes pr-dis), Arnolds Smiltnieks, Kārlis Ozols un Modris Zandbergs. Foto M. Zandbergs

GAIDU UN SKAUTU ROSĪBA HAMILTONĀ

Ventas gaidu un skautu vienību 10. gada svētki Hamiltonā.

Hamiltonas gaidas un skauti sestdien, 17. februārī Latviešu baznīcas lejas zālē atzīmēja savus desmitos gada svētkus. Zāle bija dekorēta ziediem, svecēm, kā arī skautisma dibinātāja Badena - Pauela un ģen. Goppera ģimetnēm. Pēc karoga ienešanas un angļu himnas nodziedāšanas sākās svinīgais akts. Svētbrīdi vadīja māc. E. Pavasars, pie klavierēm Dzintra Reinis. Pēc tam runāja vecāku padomes prīdis inž. H. Vilks. Viņš savā runā apsveica apmeklētājus, kas bija ieradušies kuplā skaitā, sevišķi vecākus,bet ar nožēlu atzīmēja,ka parastās vecāku sanāksmes ir vāji apmeklētas un dažkārt rodas grūtības padomes sastādīšanā. Viņš akta dalībniekus iepazīstināja ar skautu un gaidu vadītājiem Hamiltonā, Ont. Vadītāji, kas vienības nostrādājuši 10 gadus, saņēma simboliskas pateicības balvas, kuŗas pasniedza inž. H. Vilks Balvas saņēma: vad. R. Pavasare, vad. v. N. Pulciņa un vad. E. Dāvidsons. Runātājs aicināja arī uz priekšu nepagurt latviešu skautu un gaidu darbā. Sekoja Latvijas valsts himna.

Pēc tam sekoja skautu un gaidu apbalvošana un turpinājumā krietni pagarā apsveicēju rinda gan no Hamiltonas organizācijām, gan arī skautiem un gaidām no kaimiņu pilsētām. V. Leimanis sveica no Kanadas skautu jendas, V. Martinsone no gaidu jendas. No Gaujas gaidām un Rīgas skautiem sveicienus un dāvanu gaidām nesa vad. M. Vilka, no Tērvetes skautiem — v. Treimanis, no Jelgavas skautiem — v. Jēkabsons, no Pērses gaidām: „Mazāk runāt, vairāk darīt" — vad. Subiņš, no Saulkrastu gaidām — v. Tālmanis. Sveicienus nesa arī kanadiešu apgabala vaditāji: Tālmanis un Maitlands, kā arī HLB pārstāve M. Martinova ar vēlējumu „Pieaugt tautas mīlestībā, īstā gara brīvībā." O. Ieviņš no DV pasniedza aploksni un arī pieteica dāvanu gaidām. No HMMK J. Lappuķis — aploksne, Kristus draudzes māc. E. Pavasars — sveicieni. No latviešu skolas sveicienus nesa A. Kalupnieks, jaunatnes pulciņa „Rota" — A. Smiltnieks. Apsveicējiem un balvu dāvinātājiem pateicās vakaru vaditājs vad. v. V. Vilks.

Pēc akta sekoja priekšnesumi, kur redzējām 5 cēlienu lugu „Krustceļos", pašu skautu un gaidu izpildījumā. Lugas autore V. Hermane. Lugu sagatavojušas Dz. Majoriņa, G. Upīte un L. Kalvane. Pie lugas daudz bija strādāts un tā deva paliekošu iespaidu. Bija arī melodeklamācijas. Noslēgumā bija tautisko deju priekšnesumi.

Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts.

g.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

23. februārī — Mākslinieku karnevāls „Elles ratos" Columbus zālē.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5.00 p .p.
3. martā — Čikāgas Piecīšu mūzikāls priekšnesums Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley).
3. martā Kalpaka atceres vakars. DV Toronto nod. sarīkojums.
3. martā — Pankūku balle Lansdowne Assembly zālē, T.L.K. Vienības sarīkojumā.
9. martā — Kalpaka bataljona balles sarīkojums Club Kingsway telpās.
10. martā — DV teātra Kanadā izrāde Gatavības apliecība Sv. Andreja baznīcas zālē.
13. martā — Sv. Andreja b-cas telpās referāts Demokratijas un kristietības krize.
16. martā plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē Veras Leinvēberes klavieru koncerts.
17. martā, plkst. 7.30 vakarā TLB kostīmu vakars „Sadzīvošanās" Ungāru kluba telpās, 245 College ielā, Toronto.
18. martā — R. Blaumaņa Trīnes grēki izrāde. TLTA ģimnazijas absolventu kopas dāvinājums skolai.
24. martā plkst. 6.00, Leaside Memorial Garden telpās Jaunās Gaitas literārais kokteilis.
25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.
31. martā Sv. Barnaba baznīcā, plkst. 7.00 vakarā, Tērvetes 19. skautu vienības gada svētku sarīkojums.
1. aprīlī, plkst. 5.00 p.p. Sv. Andreja b-cas zālē Irmas Kajakas - Ķeniņas Rītmākas un plastikas skolas audzēkņu pēcpusdiena.
7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.
7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pilnsapulce Čučičinga" ar M. Vētru.
14. aprīlī — Viestura koŗa koncerts TLB sestdienas skolai, Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
26. aprīlī pianistes Ilzes Strāls - Didrichsones klavieru koncerts.
3. maijā — dziedones Linas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
4. maijā — Dainas koŗa koncerts — Parkdale ģimnazijas telpās.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

HAMILTONĀ

24. februārī — DV karnevāls Pie brīdzā.
17. martā — Latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

LONDONA, ONT.

3. martā — Viestura koŗa koncerts ar sekojošu balli Crumlin sporta klubā. DV sarīkojums.
11. martā — Kalpaka atceres vakars Shute institūta zālē. Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.
18. martā — bērnu un jauniešu mūzikāla pēcpusdiena, LLK sarīkojums.
2. jūnijā — DV tradicionālā Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus pulku veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

KANADĀ

TORONTO

● Daugavas Vanagu Toronto nodaļas valde 16. februāŗa sēdē piešķira ziedojumus no aprūpes līdzekļiem: $100,- — latviešu ģimnazijai Minsterē (Vācijā), un sestdienas skolai, Toronto, grāmatas no DV grāmatnīcas pēc izvēles $15,- apmērā.

Aprūpes daļas vaditājs Akmens ziņoja, ka Ziemsvētku kartīšu pārdošanas akcijā izsūtīti 1.300 komplekti kartīšu, bet uz š. g. 16. februāri vēl nav iesūtīti norēķini par 206 komplektiem. Laipns lūgums kartīšu saņēmējiem, kas vēl nav samaksu nosūtījuši, pasteigties, jo trūkumcietēju aprūpei katra ārtava ir svariga.

G. A.

● Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 11. gada svētku atceres sarīkojums notiks svētdien, 25. februārī ,plkst. 5.00 p. p. Sv. Andreja baznīcas zālē. Pēc svētku atklāšanas akta būs priekšnesumi. Piedalās dzejniece M. Kroņleja ,aktrise B. Tiruma, konservātorijas audzēkne I. Namiķe, akordeoniste I. Akmene, Marisa Vētras dziedāšanas studijas audzēkņi R. Purvs un K. Sūns. Abas vienības gatavo arī darbu skati. Vecāku padome rūpēsies par pārsteigumiem un atspirdzinājumiem, būs tautas dejas un rotaļas. Skauti un gaidas sagaida ierodamies cieminus jo kuplā skaitā.

● TLB Inženieŗu un tehniķu kopas sanāksme notiks piektdien, 2. martā, plkst. 8.00 vak., DV Toronto nodaļas namā. Inž. mech. U. Kiesners lasīs referātu „Vēja tunelis". Referents ir nodarbināts atbildīgā darbā pie vēja tuneļu konstrukcijas lidmašīnu modeļu pārbaudēm. Paredzētas pārrunas un jautājumi. Būs arī kopas valdes vēlēšanas.

● Rīgas un Tērvetes skautu vienību skautu un mazskautu pulciņi pag. nedēļas nogalē piedalījās Toronto Seaton skautu novada rokdarbu izstādē, izstādot plašākā klāstā savus darbus un izpelnoties daudzas godalgas un gūstot izstādes apmeklētāju ievērību. Izstādi arī kuplināja Gaujas gaidu vienības guntiņu pulciņš vad. S. Ozolas vadībā ar latviskiem rokdarbiem un ziedu kolekcijām, izpelnoties izstādes publikas cildinošas atsauksmes. Izstādes sagatavošanā un tās vadībā darbojās arī latviešu skautu vad. Ed. Ozols.

● Igauņi 44 g. valsts svētku atceri pieminēs ar koncertu O'Keefe centrā š. g. 25 februārī. Svētku programmas izpildīšanu piedalīsies solisti un koris. Kā goda viesi aicināti daudzi federālās un provinciālās valdības pārstāvji. Svētku runu teiks Endels Kareda.

● Piektdien Igauņu namā bija rīkota parlamentāriešu un preses pārstāvju pieņemšana. Mājastēvs bija igauņu centrālās padomes prezidents H. Parkma.

● Toronto korporāciju kopa aicina tautiešus piedalīties pulkveža O. Kalpaka un viņa cīnītājiem veltītajā pieminas dievkalpojumā š. g. 4. martā, plkst. 4.30 p. p., Sv. Jāņa baznīcā.

Kopas rīkotais plkv. O. Kalpaka bataljona gadskārtējais atceres sarīkojums notiks 9. martā, plkst. 7.45, Club Kingsway telpās. Šim sarīkojumam kopa izsūtījusi ielūgumus. Svinībās runās kalpakietis T. Tannis. Sekos saviesīgs vakars.

LONDONĀ, ONT.

● Lietuvas neatkarības pasludināšanas dienā, 16. februārī, šogad pie pilsētas valdes nama plīvoja Lietuvas karogs. Svētdienas vakarā, 17. februārī, Holandiešu immigrācijas centra zālē notika atceres akts, kuŗā kā lūgti viesi piedalījās arī pārējo baltiešu un ukraiņu pārstāvji. Sanāksmi vadīja Kanadas Lietuviešu federācijas Londonas nodaļas priekšsēdis J. A. Butkus. Baltiešu komitejas vārdā sveica R. Epneris, un no Londonas latviešiem prof. A. Dreimanis un agr. E. Upītis. Svētku runai, ko teica no Montreālas atbraukušais Lietuviešu federācijas valdes priekšsēdis S. Kesgaila, sekoja piecu isfilmu demonstrējums (tās rādīja latvietis F. Arnds). Īpaši interesantas bija divas krāsu filmas, uzņemtas īsi pirms kaŗa sākšanās; tajās rādīja Lietuvas ainavas, lielu skaitu modernu, neatkarīgās Lietuvas laika jaunceltņu, lietuviešu karavīrus, Šaulus. Pēc filmām vēl akta dalībnieku vairums kavējās pārrunās pie tējas galda.

● Londonas Latviešu kopas studiju sekcija svētdien, 18. februārī, rīkoja Ošavas viesa inženiera Gunāra Liepiņa referātu par radioaktīviem nokrišņiem. Referents ļoti skaidri un pārskatāmi pastāstīja, kā radioaktīvie putekļi rodas atombumbu sprādzienos, kā tie izplatās līdz ar vēju, veidojot nokrišņus ,un kā šie nokrišņi ar laiku zaudē savu radioaktivitāti. Sekoja praktiski norādījumi, kā izsargāties no radioaktīvu nokrišņu kaitīgās iedarbības. Savu referātu G. Liepiņš illustrēja ar diapozitīviem un kādu angļu filmu. Referātam sekoja dzīvas pārrunas. Referātu noklausījās ap 30 londoniešu; viņu vidū bija labs skaits jauniešu (arī pats referents pieder jaunajai paaudzei); bija arī zēni. Kāds no viņiem lietiški jautāja referentam un saņēma izsmeļošu atbildi. Vietējā presē bieži laisām neobjektīvus radioaktīvo nokrišņu briesmu vērtējumus, kurus īpaši izplata zināmas pretatombumbu propagandas grupas, jaucot faktus ar pārspīlējumiem. Tāpēc ikvienam no mums vajadzētu zināt objektīvus faktus, lai varētu novērtēt, kur beidzas tiešās briesmas, kur sākas pārspīlējumi, un kā ir iespējams pasargāt sevi un savus tuviniekus no īstenām briesmām. Ps.

HAMILTONĀ

● Gadskārtējais Pigbridžas karnevāls notiek sestdien, 24. februārī, plkst. 7.00 vakarā, Connaught viesnīcā, Normandy zālē, Hamiltonā. Rīkotāji, Hamiltonas Daugavas Vanagi, ir rūpējušies par pievilcīgām dekorācijām un labu deju mūziku un dažiem pārsteigumiem. Labākās maskas godalgos. Hamiltoniešiem uz šo prieciģo sarīkojumu gaida ierodamies arī Toronto un citu tuvāko latviešu centru viesus.

Ieejas cena būs $2.-

BRAMPTONA, ONT.

● DV Bramptonas nodaļa 3. martā Kanadas Leģiona telpās (Elizabeth St., South) rīko pirmo plašāko šā gada sarīkojumu — karnevālu. Trīs labākās maskas godalgos. Rīkotāji lūdz aizrādīt, ka alkoholisko dzērienu līdznemšana nav atļauta, bet visādus padzērienus (ieskaitot kafiju) un uzkožamos varēs dabūt uz vietas. Spēlēs J. Waegnera deju kapella no Kičeneras. Lejnieki gaidīti būs viesi no citām vietām.

Sv. Katarīnes DV dziesmu un deju uzveduma „Pusstunda Vinē" dalībnieki sagādāja patīkamu pārsteigumu. J. Līgera uzņ.

Pusstunda Vinē.

Sv. Katerīnas DV nodaļa šogad bija noorganizējusi jaunu uzvedumu ar dziesmām un dejām — Pusstunda Vinē.

Katru gadu, kad sākusies karnevālu sezona un sarīkojumu apmeklētāji labprāt savas domas un brīvos brīžus vada vieglā žanra vai romantikas gaisotnē, Sv. Katerīnas DV nodaļa sniedz saviem karnevāla apmeklētājiem izmeklētus, mūzikālus priekšnesumus.

Šogad režisore un mūzikālās daļas vaditāja pianiste L. Albertiņa bija izvēlējusies skaistās Vines melodijas un epizodus no Franča Šūberta dzīves, kuŗā ievērojamu posmu aizņem aizvadītie briži krodziņos; viņa un nesasniegtās mīlas alkās. Šajā vidē tapušas daudzas no Fr. Šūberta skaistajām melodiskajām kompozicijām, kas pirms 25 gadiem bija tik populāras arī Rīgā.

Uzveduma smagumu iznesa Hamiltonas viesis, tenors Andis Cers. Jāsaka gan, ka lepnā Prūdhommes dārzu centra Kristalla zāles akustika, kuŗā notika sarīkojums, bija ļoti vāja. Taču neskatoties uz to, dziedoņa patīkamā, brīvi plūstošā balss dziļi atbalsojās klausītāju sirdīs. Publikā dzirdēja izbrīnu: „Viņš taču dzied tikpat labi kā toreiz prof. P. Sakss „Trejmeitiņu" izrādēs Dailes teātrī!"

Fr. Šūberta mūzikas pusstundā pierādīja, ka mums Hamiltonā izveidojies jauns dziedonis, kas vēl daudz liks par sevi runāt.

Izjustu un korrektu klavieŗu pavadījumu deva pati režisore— L. Albertiņa.

Izrādes atkārtojums notiks Hamiltonā, š. g. 1. aprīlī. J. L.

Sveicam nodaļas biedru

EDMUNDU OZOLU

sakarā ar 15 ražīgiem skautisma darbā pavadītiem gadiem.

DV TORONTO NODAĻA.

VARENIE DABAS SPĒK

JAUNA BAISMU NAKTS BRADFORD
VISLIELĀKIE POSTĪJUMI ŠEFĪL
PII

(A. P.) Nepilnas nedēļas laikā varenie dabas spēki Anglijā sāka trakot otro reizi, savā postošā spēkā pat pārspējot manis iepriekš aprakstīto viesulvētras brāšanos pār Ziemeļangliju. Tā bija jauna baismīga nakts, kas pēc pagaidu datiem prasījusi 11 cilvēku dzīvības. Vētra brāzās no ziemeļiem, pāri Peninu kalniem, šo kalnu ielejās sadaloties trijos galvenos virzienos, pāri Jorkšīrai. Šīs ielejas pārvērtās savā ziņā par tuneļiem, vētras spēku pavairojot. Tās kreisais spārns virzījās pāri Bradfordai un Līdsai, vidus — pāri Hadersfildai, bet labais spārns, kas savā spēkā bija vispostošākais — skāra Šefildas pilsētu. Bradfordā dažos gadījumos jaunā viesulvētra „pabeidza" postīt to, kas vēl bija palicis vesels un nenogāzts pirmajā posta nakti vai arī starplaikā pa daļai jau bija salabots. Bojāto namu skaits te tagad sasniedz 5.000. Šoreiz „nepārdzīvoja" arī atlikušais starmešu tornis kādā futbola laukumā. Viņa likteni piedzīvoja arī citi līdzīgi ierikojumi citos laukumos ,citās pilsētās. 2.000 Bradfordas skolēniem pēc vētras diena bojāto telpu dēļ izvērtās par brivdienu, mājās atgriezās arī daudzu fabriku strādnieki, jo vētrā bojātas vai dažkārt sagrautas bija arī viņu darba telpas.

Mājas jumtam vētrā sabrūkot, guļot savu nāvi piedzīvoja kāds Bradfordas precēts pāris. Viņu divi bērni, kas gulēja blakus istabā, laimīgi bija palikuši neskarti. Mājas skurstenim sabrūkot, nāve pārsteidza arī kādu Lidsas sievieti, bet Šefildā līdz šim zināmo upuru skaits ir 8. Šinī pilsētā pēc oficiāla pilsētas pašvaldības iestāžu vērtējuma viesulvētras laikā bojātas kopskaitā pāri par 70.000 mājas, kas ir gandrīz puse no visiem pilsētas namiem. 60 mājas pie tam pilnīgi sagruvušas. Nav pagaidām datu par ievainoto kopskaitu un par bez pajumtes palikušo skaitu. Pagaidu mītnes pēdējiem uz ātru roku iekārtotas vētras neskartajās skolās. No 250 pilsētas skolām nebojātas palikušas tikai 150, kāpēc arī te skolēniem paredzētas vairāku dienu brīvdienas.

Jaunajā baismu naktī par bāreņiem palikuši kopskaitā 9 bērni, jo viņu vecāki, māju jumtiem vai mūŗiem grūstot, nonāvēti. Kāds trīju bērnu tēvs, braucot uz darbu ar velosipēdu, atrada savu nāvi, kad viņu apraka garāžas grūstošais jumts. Kāda mācītāja dzīvesbiedre savukārt nonāvēta, sēžot pie galda un dze-

TAGAD DIEN

(VE

(A. P.) Vienā no iepriekšējām vēstulēm ziņoju par 39 arodbiedrībās apvienoto inženieŗu, mechaniķu u. c. darbinieku, kā arī kuģu būvētavu strādnieku lēmumu sarīkot vienas dienas protesta streiku visas valsts apjomā. Šajā protesta dienā piedalījās pāri par 3 milj. personu, t. i. skaits, kāds iepriekš bija lēsts, un tāpēc nav nekāds brīnums, ka streika rīkotāji, spārnoti par turpat 100 proc. panākumiem, pašreiz atkal apsver, kādi lai būtu turpmākie soļi viņu prasību pastiprināšanai. Skiet, ka pieņems lēmumu par līdzīgu vienas dienas darba pārtraukumu martā, ja vien protestētāju bazei nepiesliesies arī dzelzceļnieki un ogļrači. Šādā gadījumā protests jau varētu izteikties ar drastiskāku rīcību, varbūt neizslēdzot pat ģenerālstreiku.

Atzīmējams, ka šai vienā protesta dienā streikotāji algās zaudēja apm. 10 milj. mārciņu, bet cik tā izmaksājusi visai nācijai, to grūti aplēst. Ir minējumi par 25—30 milj., bet zaudējums var būt arī lielāks, jo nav jāaizmirst, ka protesta dienā apstājās turpat divas trešdaļas no visas Anglijas rūpniecības uzņēmumiem. No ražošanas procesa pārstāja plūst ir automobiļi, ir traktori, televizijas un radio aparāti, dažādas mašīnas un motori u. t. t. Apstājās arī kuģu jaunbūves darbi. Jo sevišķi smagu triecienu šī protesta diena sagādāja Anglijas eksportam, kas streiku dēļ jau daudzkārt vājināts un kropļots. Tāpat jo bieži no streikiem, dažkārt niecīgu, lai neteiktu pat smiekligu, iemeslu dēļ, cietis arī kuģu būvētavu darbs, kāpēc ne bez pamata dāņu kuģu būvētavu vadības var pacelt šampanieša

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

VARENIE DABAS SPĒKI SADUMPOJAS PAR JAUNU

JAUNA BAISMU NAKTS BRADFORDĀ, LĪDSĀ UN CITĀS APKĀRTNES PILSĒTĀS VISLIELĀKIE POSTĪJUMI ŠEFĪLDĀ, KUR BOJĀTAS 70.000 MĀJAS, 60 NO TĀM PILNĪGI SAGRAUTAS.

(A. P.) Nepilnas nedēļas laikā varenie dabas spēki Anglijā sāka trakot otro reizi, savā postošā spēkā pat pārspējot manis iepriekš aprakstīto viesuļvētras brāšanos pār Ziemeļangliju. Tā bija jauna baismīga nakts, kas pēc pagaidu datiem prasījusi 11 cilvēku dzīvības. Vētra brāzās no ziemeļiem, pāri Peninu kalniem, šo kalnu ielejās sadaloties trijos galvenos virzienos, pāri Jorkšīrai. Šīs ielejas pārvērtās savā ziņā par tuneļiem, vētras spēku pavairojot. Tās kreisais spārns virzījās pāri Bradfordai un Līdsai, vidus — pāri Hadersfīldai, bet labais spārns, kas savā spēkā bija vispostošākais — skāra Šefīldas pilsētu. Bradfordā dažos gadījumos jaunā viesuļvētra „pabeidza" postīt to, kas vēl bija palicis vesels un nenogāzts pirmajā posta naktī vai arī starplaikā pa daļai jau bija salabots. Bojāto namu skaits te tagad sasniedz 5.000. Šoreiz „nepārdzīvoja" arī atlikušais starmešu tornis kādā futbola laukumā. Viņa likteni piedzīvoja arī citi līdzīgi ierīkojumi citos laukumos, citās pilsētās. 2.000 Bradfordas skolēniem pēc vētras diena bojāto telpu dēļ izvērtās par brīvdienu, mājās atgriezās arī daudzu fabriku strādnieki, jo vētrā bojātas vai dažkārt sagrautas bija arī viņu darba telpas.

Mājas jumtam vētrā sabrūkot, gulot savu nāvi piedzīvoja kāds Bradfordas precēts pāris. Viņu divi bērni, kas gulēja blakus istabā, laimīgi bija palikuši neskarti. Mājas skurstenim sabrūkot, nāve pārsteidza arī kādu Līdsas sievieti, bet Šefīldā līdz šim zināmo upuru skaits ir 3. Šinī pilsētā pēc oficiāla pilsētas pašvaldības iestāžu vērtējuma viesuļvētras laikā bojātas kopskaitā pāri par 70.000 mājas, kas ir gandrīz puse no visiem pilsētas namiem. 60 mājas pie tam pilnīgi sagruvušas. Nav pagaidām datu par ievainoto kopskaitu un par bez pajumtes palikušo skaitu. Pagaidu mītnes pēdējiem uz ātru roku iekārtotas vētras neskartajās skolās. No 250 pilsētas skolām nebojātas palikušas tikai 150, kāpēc arī te skolēniem paredzētas vairāku dienu brīvdienas.

Jaunajā baismu naktī par bērniem palikuši kopskaitā 9 bērni, jo viņu vecāki, māju jumtiem vai mūriem grūstot, nonāvēti. Kāds triju bērnu tēvs, braucot uz darbu ar velosipēdu, atrada savu nāvi, kad viņu apraka garāžas grūstošais jumts. Kāda mācītāja dzīvesbiedre savukārt nonāvēta, sēžot pie galda un dzerot tēju. Viņas vīrs, mājas dūmvadam sagrūstot, smagi ievainots. Kādu citu velosipedistu vētras brāziens notriecis zem gaļambraucošās smagās automašīnas. Arī viņš uz vietas mirs.

Viesuļvētra šoreiz trakoja turpat 24 stundas un pēc nakts, dienai austot, kad jau bija vērojama lielā postaža pilsētā, Šefīldā izsludināja steidzīgu visu civilās aizsardzības spēku mobilizāciju, bet šie spēki vēl nebija pietiekami lielā darba veikšanai. Lai visus apdraudētos iedzīvotājus nogādātu drošībā, viņus izmitinātu pagaidu mītnēs un satiksmi ielās nodrošinātu pret saposto namu tālākiem nogruvumiem, talkā nācās aicināt arī karaspēka vienības. Visa pilsēta atgādināja īstu kara laika postījumu ainu. Kāds no pilsētas pašvaldības pārstāvjiem izteicies, ka nodarītie zaudējumi sniegsies miljonos mārciņu un ka paies daudzi mēneši, kopš pilsēta spēs dziedēt visas posta brūces.

Nemaz neminēšu citus nodarītos postījumus, jo tos neviens nespēj nedz saskaitīt, nedz arī reģistrēt. Materiālie zaudējumi šoreiz tālu pārsniegs iepriekšējās lielās viesuļvētras trakošanā nodarītos, par kuŗiem apdrošināšanas biedrībām jau iesniegti attiecīgie zaudējumu atlīdzības pieprasījumi. „Tādus papīru kalnus vēl nekad savā pastāvēšanas laikā neesam pieredzējuši," izteicies kāds no šo uzņēmumu vadītājiem . . . Pēdējā posta naktī šos kalnus vēl paaugstinās. Lai kāds būs attiecīgo b-bu zaudējumu atlīdzinājums, neviens tomēr nespēs samaksāt par zaudētām dzīvībām un par tiem izbīju brīžiem, ko pārdzīvoja tūkstošiem un tūkstošiem iedzīvotāju „kas daudzos gadījumos izglābās no nāves, kā dažkārt mēdz teikt, tikai par mata tiesu.

TAKOMAS LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZES 10 GADI

Takomas latviešu draudze rīkoja plašas 10 gadu darbības svinības ar svinīgu dievkalpojumu, kuŗā piedalījās archibīskapa vietnieks prof. Dr. K. Kundziņš no Sietlas, Vankuveras (Kanadā) latviešu draudzes jaunais mācītājs K. Kampe un māc. J. Mednis no Yelma's.

Draudzes mācītāja amatā svinīgā dievkalpojumā ieveda māc. Edmundu Maču, kas draudzei pašaizliedzīgi kalpojis kopš pirmās dibināšanas dienas, savā laikā aprūpējot arī Longvjū un Vankuveras latviešu draudzes, kā arī atsevišķas latviešu kopas Spokanē, Viktorijā (Kanadā), Aberdinē un citur, atrasdamies Amerikāņu luterāņu baznīcas dienestā.

Pēc dievkalpojuma, kuŗā piedalījās arī nesen dibinātais Takomas latviešu koris dir. Fanijas Matisas vadībā, baznīcas sarikojumu telpās draudzes dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdus.

Ar ziediem un atzinības rakstiem apbalvoja draudzes ilggadīgos darbiniekus E. Jansonu (valdē darbojies 10 g.), Jāni Lērumu (8 g.), J. Vikmani (7 g.), V. Žumburu (6 g.), A. Krūmiņu, sen. (10 g.), M. Lērumu (9 g.), A. Maču (9 g.), Dz. Valdnieci (8 g.), A. Šmiti (6 g.), E. Delli (6 g.) un skolotājas Heleni Šmiti un Elviru Ozolu. Draudzes mācītājs saņēma daudz krāšņu ziedu, kā arī foto albumu ar skatiem no draudzes dzīves aizvaditos 10 gados. Amerikāņu draudzes mācītājam, kuŗa dievnamā draudze ir atradusi patvērumu visus šos 10 gadus, pasniedza latviski darinātu adresi ar latviešu draudzes locekļu parakstiem.

Draudze saņēma arī vairāk kā 100 rakstveida apsveikumu.

Takomas latviešu draudzē 1962. gadam ievēlēti visi līdzšinējie valdes locekļi: pr-ks Pēteris Mazītis; pr-ka vietn. Roberts Jansons, sekretārs Jēkabs Vikmanis, kasieris Elmārs Plūdums, bēru fonda vad. Jānis Lērums un loc. Ansis Timma. Dāmu komitejā arī turpmāk vadīs Milda Leruma.

Gunārs Āboliņš

KALPAKIEŠU DIENA MILVOKOS

Milvoku abu draudžu kopīgs plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums svētdien, 3. martā, plkst. 6.30 vak. baznīcā. Svētrunu teiks mācītājs - viesis T. Gulbis no Kolumbus, Ohio, piedalīties abu draudžu mācītājiem. Dievkalpojumā dziedās Daugavas Vanagu vīru koris un vijoles solo izpildīs brīvm. A. Zīvers arfas pavadījumā. Latvijas karoga ienešanā, novietošanā un iznešanā dalību ņems kalpakieši un korporāciju pārstāvji. Dievkalpojuma atlikums paredzēts kalpakiešu atbalstam, un tādēļ lūgums minētā dievkalpojumā nelietot ziedojumu aploksnes, bet upuru traukos ziedojumu nodot vaļējā naudā.

Daugavas Vanagu apvienības Ņudžersijā, ASV, vadība. l. r. no kreisās — rev. kom. loc. J. Dreimanis; pr-ka vietnieks - Elizabetes - Ņuarkas dr. pr-ks A. Mednis; apvien. pr-ks V. Zutis; draudzes un apvienības māc. A. Kiršfelds; 2 r.: sekr. A. Obšteins; inf. noz. vad. V. Neimanis un aprūpes vad. J. Ozoliņš; iztrūkst kasieris G. Millers, rev. kom. pr-ks J. Lavenieks un rev. kom. loc. A. Vigants.

Pulkveža O. Kalpaka atceres vakars

Sestdien, š. g. 3. martā Korporāciju kopa Kalamazū, Studenšu korporāciju kopai līdzdarbojoties, rīko pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas vakaru. Vakaru ievadīs dievkalpojums jaunceltā baznīcā. Svētrunu teiks mācītājs Jānis Turks. Latviešu biedrībā par plkv. O. Kalpaka bataljona cīņām runās šo cīņu līdzdalībnieks — Neatkarības rotas karavīrs prof. Dr. Rūdolfs Markus. Sekos sadraudzības vakars.

Korporāciju kopas prezidijā šinī akadēmiskā gadā darbojas: seniors — Fricis Butners, Ventonia, viceseniors — Aleksandrs Kalniņš, Tervetia, un sekretārs — Ernests Brože, Patria. Studenšu korporāciju kopā: seniore — Eleonora Vennere, Gundega, viceseniore — Erika Zeltiņš, Dzintra, un sekretāre — Anna Zuika, Imeria. E. B.

Savienotas VALSTIS

NJUORKA

● Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcija devusi Ņujorkas DV apvienībai $1.762,-. Sekmīgākie ziedojumu vācēji bijuši A. Zemītis, savācot $327,-, J. Pētersons ar $124,-, A. Stalbe ar $111,- un J. Putniņš ar $100,-.

● Jauniešu iesvēte Ņujorkā notiks Pūpolu svētdienā, 15. aprīlī, Betlemes baznīcā, Bruklinā. Iesvētes mācība notiek sestdienās un to apmeklē 30 jauniešu.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas rajona nekustamā īpašuma iegādes fonda sēdē 18. februārī kasieris A. Eimanis ziņoja, ka tekošā rēķinā uz 17. februāri atrodas $10.270,-. Ari šogad paredzēts apciemot draudzes locekļus, lūdzot atjaunot solījumus. Paredzēti arī vairāki sarīkojumi un citāda veida līdzekļu vākšana. Maijā paredzēti bērnu svētki, rudenī bazārs ar sarīkojumu, 6. oktobrī teātŗa izrāde, bez tam iespējams gaŗīgs koncerts.

Uzdevumu sekmīgākai veikšanai nodibinājā komisijas. Līdzekļu vākšanas komisijā darbosies A. Eimanis, V. Irbe, B. Igals; sarīkojumu komisijā V. Irbe, B. Igals, A. Kūrena un F. Krūmiņš; legālo un finanču jautājumu kārtošanu veiks A. Jūgs, A. Lejiņš, T. Pētersons un K. Stankevics, bet īpašumus novērtēs K. Stankevics, A. Eimanis un A. Lezdkalns.

● 18 skolotāji no Ņujorkas latviešu svētdienas skolām un interesenti bija pulcējušies 14. februārī draudzes namā Bruklinā uz ticības mācību skolotāju sanāksmi. Māc. R. Zariņš referēja par ticības mācības mērķiem, māc. A. Ozols — par programmām un grāmatām ,bet skolotāja Asja Lejiņa par jauniem palīglīdzekļiem Vecās derības pasniegšanā, demonstrējot praktiskus piemērus.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Džamaikas rajona dāmu komiteja rīko pēcpusdienas tēju Džamaikas baznīcas zālē, 90-04 - 175. ielā. Piedalās Auguste Prince ar deklamācijām, Marga Millere - Grasmane ar arpu un Ilga Liepa kā pieteicēja. Sarkojumā būs arī gleznu izlozes, kuŗai darbus dāvinājuši H. Baumantas. Atlikums jaunu dziesmu grāmatu iegādei.

● Par ievērojamu notikumu izvērtās 8. gadskārtējā Ņujorkas gleznotāju kopas izstādes atklāšana 17. februārī L. Dunkanes galerijā Manhatenā. Izstādē piedalījās 18 mākslinieki ar 68 darbiem, reprezentējot dažādus gleznošanas novirzienus. Gleznotāji F. Milts un J. Gailis katrs ziedoja vienu darbu izlozei.

Izstādes atklāšanā piedalījās ap 300 apmeklētāju, kas ar interesi noklausījās ALA's Kultūras biroja vaditāja Dr. P. Norvila ievadvārdus. Svinīgo noskaņu papildināja mūzikālā daļa ar Bēthovena un Freskobaldi darbiem, ko atskaņoja pianiste M. Nāruna - Bogdanoviča un čellists G. Treimanis. Telpas labā akustika gleznu krāsainība un dekorātivais elements deva izcilu noskaņu pārdzivojumu un vienreizību.

● Ņujorkas valstī 16. februāris bija izsludināts kā Lietuvas neatkarības diena, tāpat arī daudzās citās vietās ASV. Prezidents Kenedijs pieņēma lietuviešu delegāciju Baltajā namā Vašingtonā. Daudzi ASV laikraksti atzīmēja ievadrakstos Lietuvas likteni. Ņujorkas Times atzīmēja, ka kaut arī inkorporētas Padomju Savienībā, ASV un citas rietumu valstis atzīst Baltijas valstis par neatkarīgām valstīm. ASV ārlietu ministrs Rasks atzīmējis, ka ASV turpinās līdzšinējo politiku un ASV arī turpmāk atbalstīs Baltijas valstu neatkarības atzīšanu.

I.

DETROITA

● Latviešu apvienības Detroitā gada sapulci Sv. Trīsvienības baznīcas sabiedriskajās telpās 18. februārī atklāja un ziņojumu par valdes darbību notecējušā gadā sniedza pr-dis S. Rudzītis.

Sarīkojumu daļas vad. E. Bange ziņoja par veiktajiem sarīkojumiem un koncertu abonementa stāvokli, bet H. Balode ziņoja par latviešu skolas un J. Cepleviča par dāmu komitejas darbu. Plašāku ziņojumu par 34. Tērvetes skautu vienības darbību sniedza pr-ks F. Siļpols. Pie LAD Nama fonda pārziņa D. Rudziša ziņojuma kļuva zināms, ka fonda kasē jau ir $5.606,- un izstrādāti Nama fonda statūti, kuŗus apspriedīs interesenti — dalības zīmju (paju) īpašnieki 11. marta sapulcē. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis A. Stepe, atzīstot apvienības darbu par sekmīgu un pareizu. Pieņēma dažus grozījumus apvienības statūtos, pēc kam kasieris V. Sakne sniedza pārskatu par kases stāvokli un 1962. g. budžeta projektu ,kas sabalansēts uz $1.500,-. To pieņēma bez grozījumiem.

Gada sapulču grūtākajā daļā — priekšsēža un valdes vēlēšanās atkal vienam gadam sevi upurēja ilggadīgais priekšsēdis S. Rudzītis, kuŗu ievēlēja vienbalsīgi par apvienības priekšnieku. Valdē ievēlēja ar vienādu balsu skaitu V. Cepleviču un V. Sakni, bez tam: D. Rudziti, A. Ūdenānu, E. Bangi un H. Balodi. Revīzijas komisijā ievēlēja O. Eliņu, A. Stepiņu, J. Skrīveri. Kā delegātus ALA's kongresam izraudzīja S. Rudziti un D. Rudziti.

Sapulci lietiški vadīja O. Gubenis un protokolēja V. Cepleviča.

P. Z.

ČIKAGA

● DV Čikagas apvienības pilnsapulce notiks š. g. 25. februārī, plkst. 1.00 p .p., Čikagas Latviešu namā, pagraba telpās.

Ja augšminētā laikā neieradīsies nepieciešamais biedru skaits, tad nākošā sapulce notiks turpat, š. g. 25. februārī, plkst. 2.00 p. p., un būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita.

● DV Čikagas apvienības rīkotais Jaungada sagaidīšanas vakars devis apvienībai $471,15 atlikumu. Paldies vakara viesiem.

● Š. g. 7. un 8. aprīlī Čikagas Latviešu namā notiks Daugavas Vanagu ASV delegātu sanāksme. Tuvāka informācija sekos.

● Ziemsvētku akcija, kas iesākās pag. gada novembrī, ir tuvu noslēgumam, un tā ir devusi — $1.302,-. Aptuveni 1300 ziedojumu aicinājumiem atsaucās 320 ziedotāju.

● Š. g. janvāŗa sākumā Lutheran Deacones slimnīcā, 1138 N. Leavitt ielā, smagākai operācijai tika ievietots pulkvedis Aleksandrs Breņķis no Fargo pilsētiņas, Ziemeļdakotas. Pulkvedi slimnīcā apciemoja DV ASV priekšnieks A. Vanags, apvienības pr-ks Uldis Vītols un vanadžu pārstāve E. Rumicka, nesot Daugavas Vanagu sveicienus un vēlējumus ātrai atveseļošanās.

MILVOKI, VISK.

● Milvoku latviešu ev. - lut. draudzes bazārs sestdien, 24. februārī, plkst. 3.00 p. p., AHEPA kluba telpās, 3208 W., Highland Blvd. Bazārs iekrīt meteņa jeb karnevāla laikā, tāpēc šorejtas iecerēts jautrā noskaņā — būs priekšnesumi, pārsteigumi lieliem un maziem, mūzika un deja. Sarīkojumā ieeja visiem brīva. Laipns lūgums visiem tautiešiem šo sarīkojumu apmeklēt, kur varēs baudīt pusdienas, vakariņas, kafiju, saldumus un atspirdzinājumus, jeb izmēģināt savu laimi loteriju klāstā.

● Viskonsinas Akadēmiskās korpas februāŗa mēneša priekšlasījumu pēcpusdienā, 25. februārī, plkst. 3.00 p. p., Latviešu baznīcas sabiedriskās telpās, ciemosies čikagietis prof. A. Grotāns. Viņa lekcijas temats: „Tautību problēma Ziemeļamerikā". Studentiem un jauniešiem ieeja brīva, pārējiem pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Milvoku Sv. Jāņa draudzes mācītājs prāv. A. Rumpēteris saslimis un ievietots St. Joseph slimnīcā. Novēlam iecienītam prāvestam drīzu izveseļošanos!

● Milvoku latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 25. februārī, plkst. 11.00 rītā. Māc. E. Putniņš. Iesvētes klase plkst. 9.45, svētdienas skola plkst. 11.00.

ELIZABETE, ŅUDŽERSIJA

● Daugavas Vanagu apvienība Ņudžersijā š. g. 10. februārī, Tall Cedar kluba telpās, 663 Salem Ave., Elizabetē, atzīmēja savas darbības pirmo gadu.

Svinības ievadīja priekšnieks V. Zutis. Biedru skaits no 14 piemaudzis uz 38, starp tiem 10 vanadzes. Samērā labi panākumi gūti ziedojumu vākšanas akcijās apŗūpei: 14. jūnija akcijā savākti $123,- tautiešu atbalstīšanai Sibirijā un dzimtenē, bet Ziemsvētku vākšanas akcijā savākti — $238,50.

Bez tam apvienība 24 stundu laikā savāca $91,- apbedīšanas izdevumu segšanai kādai trūcīgai tautietei Ņuarkā, N. J.

Noslēdzot uzrunu, apvienības priekšnieks V. Zutis izteica sevišķu pateicību Elizabetes - Ņuarkas latviešu draudzei, kuŗas paspārnē apvienība dibināta un ar ko vislabākā saskaņa un sadarbība ir arī tagad, tāpat pateicība visiem apvienības atbalstītājiem un labvēļiem.

Tāpat V. Zutis ar prieku atzīmēja apvienības sadarbību ar mūsu jaunatni, arī uzsvērot, ka viena no jaunatnes pārstāvēm Ilona Krūkliņa dāvājusi vienu no savām gleznām izlozei. Paldies par to.

Sekoja koncerts, kuŗā piedalījās Longailendas sieviešu koris diriģenta R. Baloža vadībā. Koncerts apmeklētājiem ļoti patika. Diriģents un koŗa priekšniece G. Risberga saņēma ziedu veltes.

Vakars noslēdzās ar saviesīgu dzīvi, kur par maizītēm bija gādājušas vanadzes, bet atspirdzinājumus viesmīļi piedāvāja J. Ozoliņš, G. Millers un H.Bārs.

Bija jauks vakars. V. N.

MINEAPOLE

● Draudzes dāmu komiteja noturēja savu pilnsapulci 4. februārī. To ievadīja draudzes mācītājs P. Langins ar svētbrīdi. Draudzes pr - ks K. Vigants pateicās dāmām par padarīto darbu un novēlēja labas sekmes arī turpmāk. Pilnsapulci vadīja Janina Strēlniece, protokolēja M. Milenbacha. Par dāmu komitejas darbību pārskatu sniedza pr-ce E. Zintniece, norādot, ka 1961. gadā ieņemts $5114,33, atlikums uz 1962. g. 1. janvāri — $1337,89. Sevišķa pateicība pienākas K. Veckaktiņai par pašaizliedzīgo darbu palīdzības laukā. Pieņēma jauno budžetu $3.515, apmērā.

Jaunajā valdē ievēlēja: par dāmu komitejas pr-ci E. Zintnieci, palīdzēm — J. Strēlnieci un A. Ezerkalni, sekretāri — M. Milenbachu, kasieri — A. Široni, mantzini — S. Ābolu, biedrzini — L. Zaķi, saimn. vad. — V. Krastiņu, palīdzēm — A. Sili, H. Aldermani un Z. Gaisu; palīdzības darbā — E. Andersoni, H. Zemjāni, altāra kopā — A. Dumpi, K. Blauzdu un Migloni. K-ts

BURLINGAMĀ, KAL.

● Regulārais dievkalpojums Labā Gana ev. - lut. baznīcā (301 Burlingame Ave.) notika februāŗa otrā sestdienā, un to vadīja māc. G. Kpness - Knezinskis Pēc dievkalpojuma visi bija aicināti draudzes darbinieces Natālijas Eizenšteinas namā, San Mateo. Viesmīļā namamāte bija klājusi kafijas galdu. Pēc atspirdināšanās visi noklausījās priekšlasījumu par ievērojamo baznīcas darbinieku Reinoldu fon Thadenu - Triglaffu un baznīcas dienām Vācijā. Nākošais dievkalpojums turpat notiks š. g. 10. martā, plkst. 7 vakarā.

FILADELFIJĀ

● Daugavas Vanagu apvienības Filadelfijā rīkoto masku balli š. g. 17. februārī „Ritz" viesnīcas telpās apmeklēja ap 100 tautiešu gan maskās, gan vakartērpos, un jautros dejas priekos aizvadīja ātri skrejošā tarnevāla nakts stundas.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

25. februārī, plkst. 2.00 p. p. Betlemes baznīcā. dievkalpojums, māc. R. Zariņš; plkst. 4.00 p. p. Beišorā, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis, un plkst. 6.00 vak., Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

Džamaikā, 25. februārī, plkst. 4.00 pēcpusdienas tēja baznīcas zālē. Programmā piedalīsies Marga Millere - Grasmane, Auguste Prince un Ilga Liepa; gleznu un rokdarbu izloze, klāti galdi.

4. martā, plkst. 2.00 p .p. Betlemes baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums, māc. R. Zariņš un A. Ozols; plkst. 2.00 p. p. Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē (draudzes baznīca — 2450 Griffin Ave., L. A. 31. Mācītāja telefons WE 6-9011).

25. februārī, plkst. 1 no rīta dievkalpojums. Piedalās māc. A. Ernstsons un māc. E. Caune. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce un vēlēšanas.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā Luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

25. februārī, plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums.

Burlingamā, Labā Gana baznīcā, 301 Burlingame Ave.

10. martā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

Sakramento, YMCA's telpās, 1122 - 17. ielā.

Lūdz pieteikties jauniešus, kas nodomājuši šai vasarā iesvētīties, lai varētu izkārtot iesvētīšanas mācības laiku un noteikt iesvētīšanas dienas datumu.

Māc. G. Kness - Knezinskis

LASĪTĀJU vēstules

KARA VETERĀNU PABALSTU LIETĀ

Ikvienam, kas interesējas par kara veterānu pabalstiem jeb pensijām, kā mēs tos mēdzam saukt, vispirms pamatīgi jāiepazīstas ar attiecīgo Kanadas likumu: „War Veterans Allowance Act, 1952". No tā būs redzams, ka ne viss tas, kas agrāk rakstīts mūsu laikrakstos, atbilst īstenībai .

Mums, visiem veteŗāniem, ir grūtības ar dokumentāriskiem pierādījumiem, jo dienesta gaitas saraksta mums nevienam vairs nav. Harvardas augstskolā „Harvard Law School Library Langdell Hall, Cambridge 38, Mass., USA", atrodams Russkij Invalid par laiku no 1914. gada līdz 1917. g. martam, kuŗā ievietoti, ne alfabētiskā kārtībā, saraksti par virsniekiem un apakšvirsniekiem sakarā ar viņu paaugstināšanu, apbalvošanu un ievainojumiem. „Russkij Invalid" iznāca katru dienu. Tādēļ ir milzīga kaudze, kas jāizskata, lai kaut ko atrastu. Minētai augstskolai nav pietiekami daudz darbinieku, lai mums vajadzīgās ziņas sameklētu un mums piesūtītu, bet tā labprāt atļauj katram šajos māteriālos ieskatities. Lai mēs iegūtu vajadzīgos pierādījumus, būtu jārīkojas organizēti, jārod līdzekļi un kāds jāsūta uz minēto augstskolu attiecīgā darba veikšanai, jo to darīt katram atsevišķi būs par dārgu.

Veteŗāns.

Pusstunda Vīnē.

V nodaļa šoizējusi jaunu
snām un deVīnē.
sākusies karārikojumu apiavas domas
vada vieglā
kas gaisotnē,
nodaļa sniedz
pmeklētājiem
ālus priekšne-

n mūzikālās
riste L. Albersies skaistās
n epizodus no
zīves, kuŗā ie-
aizņem aizvadī-
s, viņa un ne-
alkās. Sajā vi-
as no Fr. Šū-
melodiskajām
s pirms 25 ga-

diem bija tik populāras arī Rīgā.

Uzveduma smagumu iznesa Hamiltonas viesis, tenors Andis Cers. Jāsaka gan, ka lepnā Prudhommes dārzu centra Kristalla zāles akustika, kuŗā notika sarīkojums, bija ļoti vāja. Taču neskatoties uz to, dziedoņa patikamā, brīvi plūstošā balss dziļi atbalsojās klausītāju sirdīs. Publikā dzirdēja izbrīnu: „Viņš taču dzied tikpat labi kā toreiz prof. P. Sakss „Trejmeitiņu" izrādēs Dailes teātrī!"

Fr. Šūberta mūzikas pusstunda pierādīja, ka mums Hamiltonā izveidojies jauns dziedonis, kas vēl daudz liks par sevi runāt.

Izjustu un korrektu klavieŗu pavadījumu deva pati režisore— L. Albertiņa.

Izrādes atkārtojums notiks Hamiltonā, š. g. 1. aprīlī. **J. L.**

ļas biedru
DMUNDU OZOLU
ražīgiem skautisma darbā pavadītiem gadiem.
DV TORONTO NODAĻA.

5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena, TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

HAMILTONĀ

24. februārī — DV karnevāls Pig bridžā.
17. martā — Latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

LONDONĀ, ONT.

3. martā — Viestura koŗa koncerts ar sekojošu balli Crumlin sporta klubā. DV sarīkojums..
11. martā — Kalpaka atceres vakars Shute institūta zālē, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.
18. martā — bērnu un jauniešu mūzikāla pēcpusdiena, LLK sarīkojums.
2. jūnijā — DV tradicionālā Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - ejļas apkure, 2 garāžas. Iemaksa $ 3.000,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - CHESTER: Atsevišķa 2 stāvu 7 istabu māja, moderna eļļas apkure, garāžas iespējas. Kopīgā cena $ 12.500,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadgu obligāciju.

DANFORTH - HAMPTON: Atsevišķa 5 istabu māja, centrālapkure, plats iebraucamais ceļš un garāža. Kopgā cena $ 11.500,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadgu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

21. GADU SIMTENIS SIETLĀ

PASAULES IZSTĀDE SIETLĀ, VAŠINGTONĀ NO 21. APRĪĻA LĪDZ 21. OKTOBRIM. RIETUMU PIEKRASTES LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI SIETLĀ NO 22.-24. JŪNIJAM

Pēc 55 dienām (skaitot no 26. februāra), Sietlā atvērsies Pasaules izstādes plašie vārti, kuŗiem cauri ies apm. 10 miljoni apmeklētāju nākošos sešos mēnešos. Pasaules izstāde apmeklētāju miljonus aizvedīs 21. gadu simtenī un pasaules telpā, kāds arī ir izstādes oficiālais nosaukums — CENTURY 21.

2.767.900 vašingtoniešu un 1336 latvieši gaida viesus, draugus un paziņas ierodamies no visām pasaules malām izstādes laikā Sietlā.

ASV kongress ir piešķīris izstādes sarikošanai 9 milj. dolāru, kas ir Vašingtonas senātoru Jackson'a un Magnuson'a (abi demokrati) nopelns. Vašingtonas valsts šim vajadzībām piešķira 7½ milj. dolārus un Sietlas pilsēta arī 7½ milj. dolārus. Pārējos izdevumus cer ieņemt no izstādes dalībniekiem un apmeklētājiem.

Netālu no pilsētas centra novāca vairāk kā 200 celtnes, lai radītu vietu Pasaules izstādei.

Visā Vašingtonas valstī patlaban būvē jaunus ceļus, tiltus un ātrceļus. Paplašināts ir arī Sietlas-Takomas internacionālais lidlauks, groziti ir daži pastāvošie ierobežojumi un likumi, kas tūristiem un apmeklētājiem atļautu vairāk izpriecas un vairāk naudas paliktu Vašingtonas valstī.

Pasaules izstādes plānošanu uzsāka jau 1955. gadā. Tanī pašā gadā Vašingtonas valsts kongress atvēlēja līdzekļus priekšdarbiem, kad darbu sāka jau 200 plānotāji. Gadu vēlāk jau atvēra Pasaules izstādes birojus Parīzē, Tokio, Atēnās, Ņujorkā un Vašingtonā D. C. Atpirka 74 akrus zemes 1,2 jūdzes no Sietlas pilsētas centra. Tagad izstādes celšanas darbi tuvojas beigām, lai gan iekārtošanas darbi prasīs vēl daudz laika.

Pēdējā plašāka mēroga izstāde Sietlā notika 1909. gadā, kad 134 dienas bija atvērta Ajaskas-Jukonas-Pacifika izstāde, kuŗu apmeklēja 3,7 milj. personas un deva 1,1 milj. dol. tīru atlikumu. Pēc izstādes daudzas ēkas nodeva Vašingtonas Universitātes rīcībā.

Izstādi rikojot, vašingtonieši cer arī labi nopelnīt. Domā, ka apmeklētāji atstās Vašingtonā apm. 800 milj. dol. Šī būs pirmā reize, kad ASV federālā valdība piedalīsies kādā izstādē šinī zemē kopš 1939. gada un ir uzcēlusi milzīgu Zinību paviljonu, ieguldot tanī 9 milj dolāru.

Līdz šim izstādē ir ieguldīti jau 72 milj. dolāri, no kā apm. 50 milj. paliks 600.000 Sietlas pilsētas iedzīvotājiem — Sietlas Kultūras Centram.

Bij. prezidents Eizenhauers, divus gadus atpakaļ, nospieda elektroniskā chronometra pogu, kas reģistrē atlikušās dienas, stundas, minūtes un sekundes līdz izstādes sākumam 1962. gada 21. aprilī, kad prezidents J. F. Kenedijs oficiāli to atklās.

3,5 milj. dol. un 110.000 kv. pēdu plašā ASV Zinātnes paviljonā būs redzami visplašākie zinātnes sasniegumi, kas jebkad sakopoti zem viena jumta. 5 arkas aptver ūdens baseinu un strūklakas, tāpat skatītāji varēs pētīt solāro sistēmu, pašiem it kā atrodoties pasaules telpā. Simts skatītāji vienā reizē uzkāps pasaules telpā „lidojošam šķīvim," lai dotos simulētā lidojumā kosmosā, garām mēnesim, caur Saturna riņķiem, pāri Piena ceļam, garām nepazīstamām planētām. Šis biljonu gaismas gadu ceļojums ilgs 21 minūti, lai pēc tam pasaules telpas ceļotāji ar drebošām kājām nostātos atkal zemes virsū. Lielā Boeing'a lidmašīnu fabrika ir sagatavojusi neaizmirstamu 10 minūšu braucienu pasaules telpā ar 3 dimensiju un daudzu ekrānu filmas palīdzību.

Vašingtonas valsts ir uzcēlusi 129.000 kv. pēdu plašu struktūru, kam nav neviena skatu aizsedzoša balsta iekšpusē. 310 pēdas augstais alumīnija jumts ar daudziem metalla kabeļiem balstās uz 4 kolonnām. Kolizejā būs redzami daži nākotnes gaisa, zemes un jūras satiksmes līdzekļi; automobiļi bez riteņiem, kuŗi „brauc" apm. 1 collu virs zemes; laivas, kas lido virs ūdens un dažādas transporta ratas ķetes. Šeit skatītājs varēs redzēt, kā Amerikā dzīvos, strādās un izklaidēsies nākotnē.

Lielās pilsētās gadās satiksmes drūzmas, kad satiksme ielās bieži vien apstājās, jo mašīnu skaits ar katru gadu vairojas. No rītiem, braucot uz darbu un vakarā mājās, auto satiksme ir gandrīz neiespējama, tad kājām bieži vien var sasniegt gala mērķi ātrāk kā ar automašīnu. Kā atrisinājumu šai problēmai saskata Monorail vilcienu, kuŗš brauc pa vienu sliedi uz „T" veida zemē iemūrētiem stabiem. Tā vilciens iet apm. 28 pēdas virs zemes, aizņemot ļoti maz telpas ielas vidū. Tā ātrums ir apm. 90 jūdzes stundā uz taisna ceļa un 60 jūdzes līkumos. Monorail vilciens ir apgādāts ar daudzām drošības ierīcēm; vilciena vagoni brauc uz 12 gumijas riteņiem un ir nesalīdzināmi ātrāks satiksmes līdzeklis kā autobusi vai apakšzemes vilciens un arī lētāks.

Pasaules izstādes rikotāji vēlējās parādīt nākotnes satiksmes līdzekli, kas atrisinātu arī šīs dienas un nākotnes problēmas. Vācu firma Alweg International no Ķelnes ir uzbūvējusi jau miniatūru Monorail vilcienu „Disneyland'ē," Kalifornijā, bet Sietlā būs pirmais komerciālais šāda veida satiksmes līdzeklis Amerikā. Divi Monorail vilcieni Sietlā varēs pārvadāt 10000 personas stundā no pilsētas centra līdz 1,2 jūdžu attālai izstādes vietai un brauciens ilgs tikai 96 sekundes, maksājot par šo braucienu 50 centus.

Eksotiskas avenijas savienos piecus Pasaules izstādes „kontinentus," kur atradīsies dažādu nāciju krāšņie veikali, bazāri, restorāni, kas reprezentēs daudzās nācijas un kultūras, kur būs iespējams nogaršot Vines šniceles, gan indiāņu ceptos lašus.

Vairāk kā 70 lielās ASV firmas ir apsolījušas rādīt savus nākotnes produktus, kas gan veikalos parādīsies tikai ap 2000. gadu.

Izstādes laikā pirmo reizi publikai būs iespējams skatīt atomu tankkuģi. Amerikas telefona sistēma rādīs nākotnes telefonus, kas aizvērs mājas logus, kad lietus sāk līt, ieslēgs zālītes aplaistāmo sistēmu, sāks gatavot ēdienu uz mājas mātes pavēli, pārraidīs 3000 vārdus minūtē. Tāpat redzams būs televizijas telefons, kur runātāji viens otru var redzēt, bet domāju, ka viens otrs būs sašutis par šo aparātu, kad daiļajam dzimumam nebūs iespējams noslēpt matu rullīšus, atbildot telefonu. General Electric sabiedrība ir jau uzstādījusi televizijas aparātu, kuŗa ekrāns aizņems gandrīz veselu mājas sienu un vairāk atgādinās kino ekrānu. Tāpat nākotnes TV aparāti būs spējīgi uzņemt uz magnētiskas lentes televizijas programmu, kad cilvēki nav mājās un vēlāk, pārnākot mājās, tās varēs noskatīties, ja kaut kas svarīgs ir bijis.

General Motor sabiedrība rādīs nākotnes auto ceļus, kuŗus būs iespējams kontrolēt elektriski, lai novērstu satiksmes negadījumus, kā arī būs redzami nākotnes auto modeļi, kuŗi jau ir spējīgi braukt. Tāpat būs redzami auto lidaparāti.

DuPont un Revlon firmas gādās par jaunumiem apģērbu pasaulē; plastika apaviem un drēbēm, kuŗas nav jāmazgā, kas viss būs redzams modes paviljonā, kuŗā būs arī speciāla smaržūdeņu strūklaka un notiks regulāras modes skates.

ASV Pasta departaments iekārtojis nākotnes pasta iestādi, kuŗa arī jau apkalpos izstādes apmeklētājus, jo Pasaules izstādei ir izgatavotas 100 milj. Century 21. pastmarkas. Pirmās šādas pastmarkas tika izdotas 1893. gadā Čikagas izstādes laikā. ASV naudas kaltuve izgatavojusi 500.000 medaļas, kas tāpat kā pastmarkas domātas kollekcionāru vajadzībām.

ASV Bibliotēku apvienība iekārto bibliotēku, kur gandrīz visas grāmatas ir uz mikrofilmas.

„Pārsteidzošas cirkū" (izstādē) būs redzams pasaules lielākā torte, kas svērs 3.000 mārciņu un rīkotāji ir aprēķinājuši, ka apmeklētāji apēdīšot 800 jūdzes desiņu (hot dogs). Iedzīvotāju skaitam strauji pieaugot pasaulē, redzams, ka daudzās valstīs jau ir stipri manāms pārtikas trūkums, tādēļ varēsim jau iepazīties ar daudzām mākslīgām pārtikas vielām un tabletēm. Domāju, ka mākslīgās pārtikas vielas latvieši izbaudīja Vācijā pakaļa gadiem un tās nebūs mums nekāds brīnums.

Nākotnes mājas būs ar „peldošiem" jumtiem, kuŗus varēs regulēt atkarībā no saules; mājas sienas būs no gaisa strūklām, kuŗas apsildīs ar gaismu. Mājas mātēm liels izpalīgs būs „computer'i," kas nevien izplānos maltītes, atgādinās, kad jāiet pie zobārsta, kā arī „ganīs" bērnus, bet viram atgādinās, kad sievai ir dzimšanas diena. Elektriskie virtuves piederumi un darba rīki būs bez vadiem. Solārās plītis, termo - elektriskie ledus skapji un elektriskie zāles pļāvēji būs jau īstenība, bet ne sapnis.

Novārtā nav atstāta arī tēlojošā māksla, kā vajadzībām ir uzcelta 3.100 sēdvietu koncerta zāle ar masīvu skatuvi, kuŗai līdzība ir ar Ņujorkas un Sanfrancisko operām. Šeit gaidāmi arī lielākie ASV mūzikas festivāli 1962. gadā. Katru dienu notiks viens orķestra un viens koŗa koncerts. Savu dalību ir apsolījuši jau: Zviedrijas Karaliskais drāmas teātris ar Augusta Strindberga „Miss Julie", Kanadas Comedie Canadienne ar „Bousille and the Just. Piedalīsies vēl Grieķijas Nacionālais teātris, Guatemalas Marimba orķestris, Japānas Bunruka leļļu teātris, Polijas Haka leļļu teātris, Taizemes Karaliskie dejotāji, Belgrades opera uzvedīs „Kņazs Igors", Nacionālās Ķīnas Foo Hsing operas skola, Filipinas Policijas orķestris, Filadelfijas orķestris, Sietlas simfoniskais orķestris, kā arī vēl daudzi citi mākslinieki no Zviedrijas, Francijas, Itālijas, Afrikas, Dānijas, Indijas un Indonēzijas un Padomju Savienības. Līgumi ir noslēgti ar: Izaku Šternu, Euženu Istominu, Leonardu Rose, Loui Armstrongu, Erolu Garneru, Kārli Sandbergu, Van Kliburnu un klavieŗu klaunu princi Viktoru Borgi. No Anglijas piedalīsies vēl Old Vic ar Šekspīra „Romeo and Juliet", bet no Meksikas vai Folklorio balets.

40.400 kv. pēdu lielā mākslas izstāžu hallē būs gleznas un skulptūras no vairāk kā 50 ASV gleznu galerijām ar neskaitāmiem meistardarbiem: Ticians, Goja, Renuārs, Sezāns, Braks, Degā, Gogēns, Ruō, Monē, van Deiks, Rubenss un tā līdz mūsu dienām. Lai visus šos meistardarbus redzētu, normāli izmaksātu vairākus tūkstošus dolaru, apmeklējot mūzejus, kur tie novietoti, bet Sietlā tie būs sakopoti zem viena jumta, kur to apdrošināšanas kopvērtība pārsniedz 20 milj. dolaru.

Mākslas centra tuvumā Sietlas pilsēta ir uzbūvējusi 250.000 dolaru strūklaku, kuŗu projektējuši divi japāņu architekti, izpelnoties godalgu. Strūklakas ūdens būs dažādās krāsās un strūklas dažādās formās, kas mainīsies elektroniski, un naktī būs vēl papildinātas ar krāsainām uguņīm.

Nav piemirsts arī sports, kam daudz laika veltījusi 30 locekļu lielā sporta komiteja un izstādes laikā ir sagaidāmi vairāki internacionāli sporta turnīri.

Nevienā pasaules izstādē nav iztikusi bez karuseļiem un citām elpu aizraujošām izpriecām, tā arī Sietlā uz „Izpriecu ceļa" (Gayway) tiks gādāts par visu lieliem un maziem, kam izdots 2 milj. dolari.

Latviešiem, kuŗi domā savu atvaļinājumu pavadīt Vašingtonas valstī, apmeklējot Pasaules izstādi un pirmos Rietumu piekrastes latviešu dziesmu svētkus, apmešanās vietas var pieprasīt: EXPO-LODGING, Century 21, 312 First Ave., North, Seale 9, Washington, USA.

Gunārs Ābolinš.

Tādi izskatīsies ieejas vārti 21. g. s. izstādē Sietlā.

GLEZNOTAJA TIDEMAŅA

(Turpinājums no 3. lpp.)

Gadi aizvirpuļoja kā pa sapņiem. Atceros atkal citu ainu, dzīres kaut kur Iekšrīgā. Tidemanis bija izšķīries ar savu pirmo sievu un — ar raksturīgo tieksmi pēc asiem kontrastiem, apprecējis skaistu, slaidu jaunavu ar gluži tumšiem matiem. Rīgā jau bija ienākuši vācieši. Trūka dzeŗamā, un nez' kur bija sadabūts jēlspirts. Tas garšoja riebīgi, bet reiba gan it spēcīgi. Jau daudz dzīvē nurdzijies, Tidemanis bija ieguvis zināmu filozofa stāju un mieru. Viņš ar smīnu laidās līdzi dzīves straumei un, paļaudamies uz savu apsviedību, raudzījās nākotnē bez sevišķām bažām.

Kad atkal paskrēja trīs gadi un laiks pienāca posties no dzimtenes projām, atceros vēl vienas dzīres Tidemaņa Skolas ielas augšstāva darbnīcā. Blakus ar gleznu un logātu lēveni nokrautai sienai stāvēja garš galds, klāts ar smalku galdautu, pilns ēdieniem un dzērieniem, skaistiem slaidiem kristalla pokāliem un lepnu un vērtīgu, izgleznotu holandiešu servizi. Viesu čalās viedās savāda gurdeni nebēdīga, skumīgi ņirdzīga karātavu jautrība. Smiekli brīžiem uzvirpuļoja jo skaļi, tad pēkšņi apklusa, un laudis skatījās viens otrā kā nokaurējušies. — Man gadījās aiziet ātrāk, un es nezinu, cik patiesības nostāstā, ka, dzīrēm beidzoties, Tidemanis izsniedzis saviem viesiem āmurus un citus sitamos un lūdzis sadragāt smalkos traukus, jo nevēloties tos atstāt krieviem.

Pēc tam vairs neesmu meistaru Džonu Ferdinandu redzējis, tikai dzirdējis par viņu, toties bieži un daudz. Vispirms jau par fantastisko pārbēgšanu no Hitlera Vācijas uz Šveici, laiviņā pāri Bodenes ezeram, vedot līdz milzīgu rulli ar satītām gleznām. Tā tiešām bija Tidemaņa cienīga dēka. Toreiz dzīvodams pavisam tuvu Šveices robežai, biju gan dzirdējis neskaitāmus nostāstus par neveiksmīgiem mēģinājumiem un notvertiem un smagi sodītiem bēdzējiem; pāri bija ticis tikai — Tidemanis. Ar kundzi un gleznām! Kā pastaigādamies!

Šo to dzirdēju arī par Tidemaņa Ženēvas gaitām, par panākumiem un arī ķildām ar kritiķiem, un beidzot arī par to, ka viņš dusmās metis ar puķu podu kādam varenas lielvalsts sūtniecības atašejam, tāpēc, ka tas neizturējies ar pietiekamu cieņu pret mākslu. Cik tur taisnības, to vislabāk pavaicāt pašam Tidemanim. Lai nu kā, bet viņam aizceļojot, Ženēvas mūzejā palika viņa darbi, un ja sasniegts tik daudz, tad manis pēc var mierīgi apmētāt atašejus ar puķupodiem.

Pēc tam pienāca ziņas par milzīgo, melno Buiku, ar ko Tidemanis iesācis savas Amerikas gaitas, cieši apņēmies nedarīt nekāda cita darba, kā vien gleznot.

No šī brīža Tidemaņa gaitu un mākslas apcerēšanu labāk uzticēt kādam kanadietim, kas dzīvojis mākslinieka ciešā tuvumā. Kā Tidemanis nebūt nav pazaudējis nedz savu produktivitāti, nedz asprātību, man vēsti kāda nesena vēstule no Toronto, ka viņa jaunākais darbs esot liela pusabstrakcija „Puķes un virtuves galds", bet ja to apgriežot otrādi, tad iznākot „Chruščevs jaunībā".

Sirsnīgi sveicieni raženajam jubilāram, kuŗa darbs un leģenda nekad neizdzisis no latviešu mākslas!

AIZLAIKĀ

Tādu virsrakstu liecis Kārlis Dziļleja savai jaunākai grāmatai, kas iznākusi īsi pirms pagājušiem Ziemsvētkiem pašas autora izdevumā Zviedrijā.

Šī K. Dziļlejas grāmatiņa, kaut gan tā tikai 30 lappušu bieza, katrā ziņā pieskaitāma pie satura ziņā vērtīgām grāmatām.

Grāmatas saturā trīs vīzijas (redzējumi, skatījumi), no kuŗām divas „Senču lēmums" un „Mans suns" uzrakstītas un iespiestas laikrakstā „Latvija" 1948. gadā un pēdējā „Aizlaikā" — Latviešu almanachā 1954. g., Londonā.

Kad es pārcilāju autora trimdā izdotos rakstus, tad redzu, ka pirmās divas no šīm vīzijām iespiestas drīzi vien pēc tam, kad viņa sakārtojumā bija izdota latviešu dzejas antoloģija trimdiniekiem „Dzimtene liesmās" (1946. g.) un viņa simts trimdas dzejoļi krājumā „Tālos ceļos" (apgāda „Ceļinieks" izdevumā, 1947. g.). Un kad es pēc tam pārlasu man pieejamos K. Dziļlejas jaunākā laikā uzrakstītos dzejdarbus (Pa sapņu ceļiem, Kursas dziesmas u. c.), es redzu, ka jo prōjām viņš ir palicis sirsnīgs patriots, kas varējis savas izjūtas izteikt vārdos:

„Tā atstājām mēs zemi degošu,
Bet lūpas čukst:
Dievs, svētī Latviju . . ."

Par tēvu zemes milestību un patriotismu raksta K. Dziļleja šajā autora 70. dzimšanas dienas gadījumā izdotajā grāmatiņā.

Pirmajā no šīm trim vizijām autors, vēl Vācijas bēgļu nometnē, veļu laikā aizmaldījies dzimtenē un redz savus senčus un dzird viņu balsis. Viens no viņiem — cienīgs un lēns, kā jau brīvlaisto dzimtļaužu pirmais pagasta vecākais savā amatā — pirmais pacēlis savu balsi, vaicādams: „Kas valda manu zemi ezera kraujā? Kas ar un sēj manās druvās, kur mežā posu gabalu pēc gabala, gaiņādamies no lāčiem un vilkiem, kas lida laukā no ezermalas brukslāja? Tur tagad sveši ļaudis, tie runā svešu valodu. Kā tie drikst vākt augļus manos tīrumos, kas bija lemti maniem bērniem un bērnu bērniem? Un tie svešie, vizēm un čabatām kājās, nāk un bradā pa manu kapa kopiņu. Ir druva, ir kapsēta— visa zeme ir svēta. Bet tiem nekas nav svēts, to šķibacainais dzimums piegāna visu mūsu zemi, pašas Laimas mums lemto un svētīto zemi . . ." Autors klausās un ieklausās un dzird vēl citu apsūdzētāju bargās balsis, kas prasa savu sviedru tiesu — vectētiņš, visi mūsu kaimiņi, līdumnieki, mīļie krusttēvi.

Šo rakstiņu par Kārļa Dziļlejas mazo jubilejas grāmatiņu, par kuŗu autors patiesi pelnījis sirsnīgu paldies, man gribētos noslēgt ar viņa rakstītiem vārdiem, kuŗus viņš liecis par motto savam pirms 15 gadiem iznākušajam dzejoļu krājumam „Tālos ceļos":

Viri, kas dzīvi vēl esat, jel turiet karogu mastā!

Šis vīziju krājumiņš tikai pastiprina šos pirms 15 gadiem rakstītos vārdus. **J. Sviestiņš.**

JUBILEJAS MĒNESIS — JUBILEJAS SAIŅI!

Sogad Lithuanian Trading Company svin savu 5. tirdzniecības gadskārtu — saiņu sūtīšanu uz Latviju no visām pasaules daļām.

Pēdējo gadu laikā mūsu galvenais nolūks bija dot Jums vērtīgas preces un turpināt cenu pazemināšanu. Pateicoties Jūsu atbalstam, sekmes neizpalika, un pēdējo triju gadu laikā cenas ievērojami pazeminātas. Tā kā tas bija iespējams ar Jūsu palīdzību, tad uzaicinām Jūs svinēt mūsu JUBILEJU līdz ar mums. Šim gadījumam Lithuanian Trading Company vadība piedāvā 1000 JUBILEJAS saiņus par pašizmaksas cenu JUBILEJAS MĒNESĪ, kas sāksies 17. februārī un turpināsies līdz 17. martam 1962. g.

JUBILEJAS SAINIS No. 1:

3¼ jarda vilnas auduma uzvalkam,
3 jardi vilnas auduma mēteliņ,
6 jardi poplina.

Parastā cena ir $ 47.50.

JUBILEJAS / pašizmaksas cena ir tikai $ 39.50,ieskaitot visus izdevumus.

JUBILEJAS SAINIS No.1, dubults:

6½ jarda vilnas auduma uzvalkiem,
6 jardi vilnas auduma mēteļiem,
6 jardi poplina.

Parastā cena ir $ 86.50.

JUBILEJAS / pašizmaksas cena ir tikai $ 67.50, ieskaitot visus izdevumus.

JUBILEJAS SAINIS No. 2.

3¼ jarda vilnas auduma uzvalkam,
3 jardi vilnas auduma mētelim,
4 jardi mazgājamā samta,
3 jardi poplina.

Parastā cena ir $ 59.70.

JUBILEJAS / pašizmaksas cena ir tikai $ 49.70, ieskaitot visus izdevumus.

Uz vēlēšanos izsūtām auduma paraugus pa gaisa pastu uz ikvienu valsti.

5% ATLAIDE mūsu JUBILEJAS MĒNESĪ

visām mūsu kataloga precēm ,standartsaiņiem un t. t.

Pieprasiet mūsu katalogu un sviniet mūsu JUBILEJU ar JUBILEJAS saiņiem un JUBILEJAS cenām.

Kā veco, tā jauno klientu pasūtinātos JUBILEJAS saiņus nosūtīsim par pašizmaksas cenu un ar garantiju.

SPECIĀLA PIEZĪME ENERĢISKĀM PERSONĀM AR VEIKALNIECISKĀM TIEKSMĒM:

Ievērojot mūsu darbības paplašināšanos, mums nepieciešami jauni pārstāvji un nozaŗu vadītāji. Ja augšminēto raksturojumu variet attiecināt uz sevi — rakstiet mums nekavējoties.

LITHUANIAN TRADING CO.

LATVIAN SECTION,

341, LADBROKE GROVE, LONDON, W. 10, ENGLAND.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

„Neaizmirstiet savu
Saglabājiet nacionāl
JAUNS S
Latvijā nol
LP 021 — ārp
LATVIAN
M
1. J.
LF021 2. P.
kopgarums
32 min.; 3. Ko
No tā 4. J.
Latvia
Līgo — 27 m. 1. E.
2. A.
SAGLAB
Šīs Līgo dziesmas okupētās dzimt
Cauri rotaļīgai līgošanai tajās jūtama
pēdējā līgošana. Nav šaubu, ka tik a
tenes ansambļi. Bet nu viņiem atņer
pināt tikai trimdas latvieši, pārņemot
LP 021 tehniskā kvalitāte tikpat
tiešā pārraidījumā. Dzimtenē Līgo dz
SK
Neabonentiem (pamatcena): kā LP021
Kr30; katra EP vai 7
Abonentiem: 10
(tiem
Visas jaunpiesūtītās skaņ
Pasūtinājuma veidlapa
G. K.,
lūdzu piesūtīt
(kad)
(pilna adrese)
DV
123 HUR

Kur pēkšņi izgaisa ta
Kas tevi iepriecināja
Es zledu uzlūkoju .
SVEICIET
802 Bathurst ie
tel.: LE 3-3
KANADAS DAIĻAM
SA
LOT

Z. GRUNDM
GRĀMATVE
Ienākumu nodokļu aprēķini,
INFORMĀCIJA —

NOSŪTĀM DĀVA
uz
PADOMJU LATVIJU un
(PARASTIE NOTE
PIEPRASIET C
DV SAINISU
123 HURON ST., TORON
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.

LATVIJAS
AMERIKĀ
PIEŅEM VISĀDA V
IESPIEDUMDARBU
LAULIBU un IESVĒTIBU IE
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRI
KONCERTU PROGRAM
SARIKOJUMU BIĻE
PLAKĀTUS, DZIES
GRĀMATAS un
VĒSTUĻU VEI
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IE
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam

ĒRCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

H - HAMPTON: Atsevišķa 5 ista-
ālapkure, plats iebraucamais ceļš
gā cena $ 11.500,-, iemaksa $ 1.500,-
ēnu atklātu 10 gadu obligāciju.

INIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
IELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

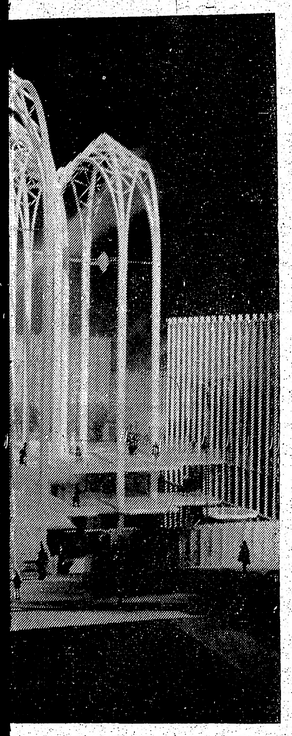

s. izstādē Sietlā.

K Ā

ms" un
s un ie
Latvija"
izlaikā"
1954. g.,
ra trim-
redzu,
vizijām
tam,kad
izdota

NI!
tirdz-
visām

Jums
coties
laikā
ms ar
LEJU
mpany
s cenu
nāsies

visus

visus

visus

pastu

EJU ar

saņus

I AR

pciecie-
o rak-
nekavē-

0.

GLAND.

latviešu dzejas antoloģija trim-
diniekiem „Dzimtene liesmās"
(1946. g.) un viņa simts trimdas
dzejoļi krājumā „Tālos ceļos"
(apgāda „Ceļinieks" izdevumā,
1947. g.). Un kad es pēc tam pār-
lasu man pieejamos K. Dziļlejas
jaunākā laikā uzrakstītos dzej-
darbus (Pa sapņu ceļiem, Kur-
sas dziesmas u. c.), es redzu, ka
Jāprojām viņš ir palicis sirsnīgs
patriots, kas varējis savas izjū-
tas izteikt vārdos:

„Tā atstājām mēs zemi degošu,
Bet lūpas čukst:
Dievs, svēti Latviju . . ."

Par tēvu zemes mīlestību un
patriotismu raksta K. Dziļleja
šajā autora 70. dzimšanas
dienas gadījumā izdotajā grāma-
tiņā.

Pirmajā no šīm trim vizijām
autors, vēl Vācijas bēgļu nomet-
nē, veļu laikā aizmaldījies dzim-
tenē un redz savus senčus un
dzird viņu balsis. Viens no vi-
ņiem — cienīgs un lēns, kā jau
brīvlaišto dzimtļaužu pirmais pa-
gasta vecākais savā amatā — pir-
mais pacēlis savu balsi, vaicā-
dams: „Kas valda manu zemi
ezera kraujā? Kas ar un sēj ma-
nās druvās, kur mežā posu gaba-
lu pēc gabala, gainādamies no
lāčiem un vilkiem, kas lida lau-
kā no ezermalas brukšlāja? Tur
tagad sveši ļaudis, tie runā sve-
šu valodu. Kā tie drīkst vākt
augļus manos tīrumos, kas bija
lemti maniem bērniem un bērnu
bērniem? Un tie svešie, vizēm un
čabatām kājās, nāk un bradā pa
manu kapa kopiņu. Ir druva, ir
kapsēta— visa zeme ir svēta. Bet
tiem nekas nav svēts, to šķīb-
acainais dzimums piegāna visu
mūsu zemi, pašas Laimas mums
lemto un svētīto zemi . . ." Au-
tors klausās un ieklausās un
dzird vēl citu apsūdzētāju bar-
gās balsis, kas prasa savu svie-
dru tiesu — vectētiņš, visi mūsu
kaimiņi, līdumnieki, mīļie krust-
tēvi.

Šo rakstiņu par Kārļa Dziļle-
jas mazo jubilejas grāmatiņu,
par kuŗu autors patiesi pelnījis
sirsnīgu paldies, man gribētos
noslēgt ar viņa rakstītiem vār-
diem, kuŗus viņš licis par mot-
to savam pirms 15 gadiem iznā-
kušajam dzejoļu krājumam „Tā-
los ceļos":

Viri, kas dzīvi vēl esat, jel tu-
riet karogu mastā!

Šis viziju krājumiņš tikai pa-
stiprina šos pirms 15 gadiem
rakstītos vārdus. **J. Sviestiņš.**

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

„Neaizmirstiet savu tautu un tēvzemi . . .
Saglabājiet nacionālo kultūru — tā ir tautas dzīvība!"
Teodors Reiters

JAUNS SENSĀCIONĀLS IZDEVUMS!

Latvijā noliegtās Līgo dziesmas

LP 021 — ārpusabonementa skaņu platē:

LATVIAN MIDSUMMER SONGS
Mixed Latvian Choir

1. J. Reinholds — LĪGO DZIESMAS
conductor D. Gailis

LP021 kopgarums 32 min.; No tā Līgo — 27 m.

2. P. Jurjāns — LĪGO DZIESMAS
conductor L. Vigners
3. Kokļu ansamblis — LĪGO MELODIJAS
4. J. Ķepītis — LĪGO DZIESMAS

Latvian Folk Songs:
1. E. Melngaiļa — AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA
2. A. Jurjāns — PŪT, VĒJIŅI

Mixed Latvian Choir
conductor T. Kalniņš

SAGLABĀSIM LĪGO TRADICIJU!

Šīs Līgo dziesmas okupētās dzimtenes radiofonā pēdējo reizi atskanēja 1959. gada Jāņos. Cauri rotaļīgai līgošanai tajās jūtama sviniga pacilātība, it kā dziedātāji nojaustu, ka šī būs pēdējā līgošana. Nav šaubu, ka tik autentisku Līgo ieskaņojumu varēja paveikt tikai dzimtenes ansambļi. Bet nu viņiem atņemtas iespēas tālāk kopt Līgo tradiciju. To tagad var turpināt tikai trimdas latvieši, pārņemot un saglabājot mūsu krāšņās Līgo dziesmas.

LP 021 tehniskā kvalitāte tikpat laba kā jaunieskaņojumos, jo Līgo koncerts uztverts tiešā pārraidījumā. Dzimtenē Līgo dziesmu skaņu platēs, protams, nav.

SKAŅU PLAŠU CENAS

Neabonentiem (pamatcena): kā LP021 tā katra cita LP ā $6, £2, A£2.10, DM20, Ffr.20, Bfr250, Kr30; katra EP vai 78 apgr. plate — tieši ¼ no LP cenas.

Abonentiem: 10% atlaide uz visām skaņu platēm (tiem, kas izņēmuši vai izņem abonentu 1—8 ieskaņojumus).

Visas jaunpiesūtītās skaņu plates piesūtām jaunos gaumīgos ietvaros!

Pasūtinājuma veidlapa

G. K.,

lūdzu piesūtiet man nekavējoties sekojošas Latvian Music skaņu plates:

..... par ..... — pēc pamatcenas
..... — 10% abon. atl.
..... izsūtīju Jums = ... — netto
(kad) (kā)

....
(pilna adrese) (pilns vārds un uzvārds)

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2 - B.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

IZDARU APMETUMA DARBUS.
kā arī
lieku GRIESTU PLĀKSNES (TILES).
MĒRENAS CENAS
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p. 766-5825, Toronto.

✝

Mūsu biedrs

EDMUNDS LAPSA

dzimis 1922. gada 29. septembrī Valmieras pagastā, miris 1962. gada 19. februārī darbā,nelaimes gadījumā, Londonā, Ont.

Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek,
Viens biedrs pēc otra galvu kapenēs liek —
Cits, vārgodams lēni, kā svece vēl kūst,
Cits pēkšņi kā koks, vētrai brāžoties, lūst.

Viņu piemiņā paturēs
DAUGAVAS VANAGU LONDONAS NODAĻA.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
- Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
- Podu puķes un tropiskos stādus.
- Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

✝

Latviešu dziesmu krīvs

JĀNIS CĪRULIS

aizsaukts viņsaulē.

HAMILTONAS
DAUGAVAS VANAGI.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

VALDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

✝

KARLĪNE ŠĒFERS

dzimusi 1884. gada 11. augustā, Latvijā, mirusi 1962. gada 15. februārī, Toronto.

I LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS TORONTO.

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.
OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLĒ. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

A. ĒGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZIRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROSINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

IZNĀKUŠAS GRĀMATAS
Dr. D. Biskaps — ĀRSTNIECĪBAS KALENDĀRS 1962. g. $1.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti $3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS, dzejoļi $2.80
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI, atmiņu stāsti $5.50
K. Ķezbers — MAINAS HERCOGISTE, romāns 43.60
ZINTIS — žurnāls angļu valodā par latviešu kultūru
Nr. 1 līdz 4 ā 75 ø, gada abonements $2.00
SAGATAVOŠANĀ
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas $6.00
Maksājot apgādā, 25% atlaide.
ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. WILLOW St., CHICAGO 14, ILL., USA

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.
INFORMĀCIJA — CH 4-32

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADIJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRAŽUS.
DV SAINISU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

Danforth Broadview raj.
IZĪRĒJAMA
GLĪTI MĒBELĒTA ISTABA
vieniniekam / cei.
Zvanīt HO 3-6501, Toronto.

Pilsētas centrā
IZĪRĒJAMA
NEMĒBELĒTA ISTABA.
Zvanīt EM 6-0101, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINAJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINAJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
● *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

Sūtiet naudu
uz PSRS ar
GRAMERCY - Dep. G.
starpniecību
744 Broad St., Suite 925,
Newark, New Jersey, N. Y., USA.
Tālr. MU 9-0598.
Pārsūta kopš 1947. gada.
Licencēts pie Dep. of Banking. Nodrošināts ar $ 20.000,- garantiju.
Pieprasiet pilnīgāku informāciju.

KLĀJ VIESĪBU
GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

MĒS PILNĪGI IZPĀRDODAM LABĀKĀS IMPORTĒTĀS SKANDINAVU TEAK MĒBELES
23., 24. februārī un 2., 3. martā.
Ēdamistabu, dzīvojamo un guļamistabu iekārtas par iepirkšanas cenām.
73 Jonesville Cres., tel. HU 5-2940
Eglinton - Victoria Park. Scandinavian Furniture Import.

J. Rosav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savu maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

SAV. VALSTĪS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Līgeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķivīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļa, P. O. 220, Stockholm.

3. Vispārējo latviešu dziesmu svētku ASV

VIRSDIRIĢENTS

JĀNIS CĪRULIS

aizstaigājis aizsaules ceļus.

Cilvēks aiziet — darbs paliek . . .

Rīcības komiteja Klīvlendā.

Mūsu draugs

JĀNIS CĪRULIS

pievienojies aizsaules dziesmotiem pulkiem

Viņu mīļā pieminā paturēs

B. SNIEDZE, J. EZERGAIĻA un V. ZEMESARĀJA ĢIMENES KLĪVLENDĀ, OHIO.

Vienu pašu baltu zvaigzni...

TORONTO LATVIEŠU NAMA ORGANIZĀCIJAS KOMITEJAS SĒDE

Toronto latviešu nama organizācijas komitejas pēdējā sēdē svarīgākais darba kārtības punkts bija statūtu trešais lasījums. Šo dienas kārtības punktu nenobeidza, jo vairāku organizāciju vēlējums papildināt statūtu 37. punktu izsauca plašas debates.

Evt. papildinājuma tālāko apspriešanu atlika uz nākošo sēdi, kad prezidijam būs iespējams paskaidrot, vai tā ietveršana akciju sabiedrības statūtos saskan ar valdības priekšrakstiem. Grozījums paredz, ka evt. nesaskaņu gadījumā, organizācijai izstājoties no akciju sab-bas, valde garantē ieguldīta kapitāla atmaksu, resp. akciju atpirkšanu.

Apspriežot turpmākās darbības jautājumus, vienojās, ka nama līdzekļu vākšanas akcija jāveic viena gada laikā. Ja šis pasākums nebūs bijis pietiekami sekmīgs un 3 gadu laikā nebūs iesākta nama būve, naudas devēji varēs atprasīt ieguldītos līdzekļus, sākot ar 1964. g. decembri.

Nama komitejas pilnsapulci paredzēja trešdien, 7. martā, pl. 7.30 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Pilnsapulces darba kārtībā būs arī prezidija vēlēšanas. Ž. Z.

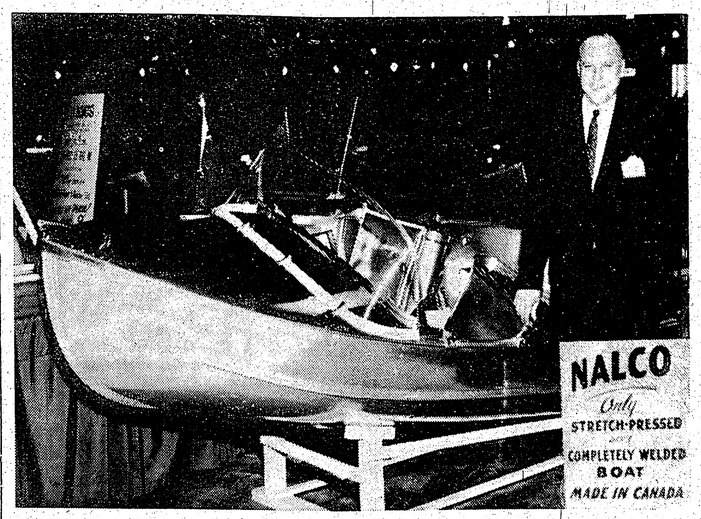

Latviešu rūpnieks R. Kadiķis šogad ar savā uzņēmumā pagatavotām aluminija motorlaivām piedalījās Internacionālā izstādē. J. Kreiļa uzņ.

SPORTS

OSKARS ROZE JUBILĀRS

Oskars Roze, kas savas sporta gaitas sācis Latvijā, kā zēnu vienības dalībnieks futbolā, šodien pievienojies tiem daudzajiem sportistiem, kuŗi dzimteni atstājuši kā jaunekļi, bet tagad jau pārkāpuši 40. gada slieksni.

Oskars vēl joprojām ir aktīvs sportā, spēlējot basketbolu un futbolu, kā arī pildot Toronto DV sporta kluba valdes sekretāra pienākumus.

Kā Oskars pats saka: „Neesmu bijis nekad izcila „zvaigzne" savos sasniegumos, bet mana sirds pieder sportam."

Ne vienmēr ir jābūt zvaigznei sportā. Vērtīgākais sniegums ir sākto darbu neuzdot un ar savu daudzo gadu pieredzi dot atbalstu jaunajiem sportistiem. To dara Oskars Roze.

Toronto DV sporta kluba sportistu saime sveic Oskaru viņa jubilejā un novēl viņam daudzus panākumiem bagātus gadus turpmākās dzīves gaitās. R. K.

ONTARIO PREMJERS DŽONS P. ROBARTS UN MINISTRS DŽONS JAREMKO IERODAS BASKETBOLA SACIKSTĒS, KURĀS PIEDALĀS TRĪS LATVIEŠU VIENĪBAS

Svētdienas basketbola līgas pēdējās sacikstēs startēja trīs latviešu vienības — Daugavas Vanagu pirmā vienība un DV un YMCA jaunatnes vienības. Sakarā ar lietuvju valsts svētku pieminas aktu sacikšu namā bija ieradies Ontario premjērs Džons P. Robarts ar ministru Džonu Jaremko un daži citi kabineta locekļi.

Premjērs bija izteicis vēlēšanos ierasties arī basketbola sacikšu zālē.

J. P. Robartam ierodoties zālē, laukumā atradās DV pirmā vienība, kas sacentās ar Andīs vienību. Viesiem ienākot, tiesneši pārtrauca spēli un sacikšu vadība iepazīstināja sportistus ar premjēru J. P. Robartu un ministru D. Jaremko. Sportisti sumināja augstos viesus ar ilgiem aplausiem.

Andīs vienība pēdējā laikā izvērtusies par līgas favorizēto vienību, taču šoreiz DV nemaz negribēja savu pretinieku respektēt un skaistā spēlē pārliecinoši uzvarēja. Tiesa, pirmais puslaiks bija labvēlīgs Andīs vienībai, kaut tā arī lielāko puslaika daļu bija DV aizmugurē ar 9 punktiem. Puslaiks beidzās Andīs labā ar 41:37. Otrā puslaikā DV īsā laikā atguva zaudēto un pārņēma vadību. Raitā saspēlē un ar skaistiem iemetieniem DV neapdraudēti gāja uz uzvaru un pārliecinoši beidza spēli ar 80:66 savā labā. Rezultāts varēja būt vēl iespaidīgāks, ja latvieši nebūtu spēles beigu daļā sākuši spēlēt pārgalvīgi un varētu teikt — arī paviršī. Visa vienība bija izcilā sniegumā, bet sevišķa uzslava šoreiz pienākas Egilam Petmanim, kuŗa spēles veids izrādījās īsti „augsta kalibra."

Vienībā spēlēja: A. Richters-17, E. Petmanis-21, J. Dūlmanis-7, J. Moruss-7, L. Timmermanis-25, J. Blūms-2, J. Strautnieks un A. Savickis.

TORONTO DV JAU 3. REIZI ŠOGAD UZVAR AUŠRU 75:70

Daudzkārtējā latviešu meistarvienība basketbolā — Toronto DV ir pašlaik ļoti labā formā. Pēdējā spēlē DV atkal tikās ar savu sīvo pretinieku — lietuviešu Aušru. Pirmie tika vadībā DV ar E. Petmaņa metienu. Pirmās 15 minūtes, kaut ar nelielu punktu pārsvaru, veda DV. Pēdējās minūtēs lietuviešiem laimējās latviešus panākt, un puslaiks beidzās Aušras labā ar 37:32 punktiem. Visu otro puslaiku ritēja ļoti vienlīdzīga un satraucoša cīņa, jo abas vienības pārmaiņus bija vadībā ar vienu vai diviem punktiem. Puslaika beigās pretiniekam laimējās uz brīdi izcīnīt vadību ar 5 punktiem, taču 45 sekundes pirms sacensības beigām rezultāts bija DV labā, kaut arī tikai ar 1 punktu. DV centās šo guvumu nosargāt un, raiti saspēlējoties, mēģināja paturēt bumbu savās rokās. Lietuvieši, cīnoties pēc bumbas, izpelnījās sodus un, beigu svilpei atskanot, DV bija atkal uzvarējuši ar 5 punktiem, rezultāts — 75:70.

YMCA JAUNATNE — DV JAUNATNE 49:24

Jaunatnes līgā tikās abas latviešu vienības — DV un YMCA. Abas vienības nebija iespējami labākos sastāvos. Spēlējot nepilnu spēles laiku, YMCA neapdraudēta uzvarēja ar 49:24, pirmais puslaiks — 26:11.

YMCA spēlēja: V. Ozoliņš-17, A. Liepa-14, E. Pilskalnietis-5, V. Kauliņš-10, J. Epners-2, E. Pelšs-1, V. Ziediņš un J. Dreifelds.

DV spēlēja: J. Bramanis-11, P. Prīverts-6, A. Loze-1, V. Innuss-2, T. Ozoliņš-1 un V. Treiguts-3.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU

1-ās un 2-ās

OBLIGĀCIJAS

Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.

Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.

V. LIEPIŅŠ,

PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

POLITIĶIEM NAV VIEGLI

Politika ir gudra mācība, tā ir neatņemama sastāvdaļa ikviena dzīvē, un pēc O. Freivalda uzskata no saskaršanās ar politiku neviens nespēj izvairīties, no kā es varu secināt, ka pasaulē dzīvo tikai politiķi. Par īstajiem politiķiem gan uzskatu tādus, kas nosaka, vai kādreiz noteikuši valsts likteņus, bet ar tādiem man reti gadījies tikties.

Laikā, kad politiskās partijas pēdējo reizi piedalījās vēlēšanās Latvijā, biju tikai 9 g. vecs puika, bet jau tad sāku interesēties par politiķiem. Kā jau katrā Latvijas pilsētā, arī manā Ziemeļlatvijas pilsētiņā pirms vēlēšanām ieradās pārtiju pārstāvji, lai izskaidrotu partijas mērķus un priekšrocības. Man arī patika ierasties uz šīm runām, no kuŗām nekā nesapratu, bet gribēju redzēt, ko „tas onkulis, pakāpies uz kastes, darīs"? Atkarībā no partijas popularitātes, klausītāju skaits bija dažāds un piekrišana arī dažāda. Visvairāk priecājos par dauzajām neizlietotām vēlēšanu listēm, jo tā varēju iegūt daudz balta papīra, ko varēju izlietot pēc savas patikas. Tā jau no pirmajiem puiku gadiem kļuvu politikas piekritējs.

Pēc tam gudri cilvēki stāsta, esot bijusi tikai viena partija, un jārunā bijis tikai tas, kas šīs partijas viriem paticis. Arī to nezinu teikt, jo brīvības ierobežojumu nemaniju. Biju kļuvis jau ģimnazista godā, manas runas dāvanas kļuvušas lielākas un brīvība arī lielāka. Ja runāts bija par daudz, skolotājs kādreiz ielika kaktā, un tā arī esmu cietis no runas brīvības, vai pareizāki — runas nebrīvības. Tā nu esmu cietis šinīs laikos, bet, vēlākos gados to pārdomājot, esmu nācis pie atziņas, ka tas bija tāpēc, ka toreiz nebija īsta demokratija, vai citādi būtu vajāšanas par runāšanu.

Bet tad pēdējā ģimnazijas gadā kļuvu pavisam kluss, jo bija ieradusies sveša vara, kas manas runas ideālus nesaprata, bet par ko varēju iekļūt tikai nepatikšanās. Tad atkal ieradās jauna vara, ko arī es apsveicu ar skaļu urrā. Pēc dažiem gadiem man iedeva „plinti" un aizsūtīja uz Krieviju, bet arī tur nedrikstēju atvērt muti, bija jāklausa, kā citi mani komandēja.

Biju nokļuvis Vācijā, kad kaŗam pienāca beigas un sākās brīvība. Tie, kas šo brīvību bija aptvēruši, skaļi runāja par brīvību un ideāliem, savos darbos to dažkārt aizmirsdami. Cietu klusu un pazemīgi lūdzu uzņemt kādā nometnē, lai no gūsta atlaistam karavīram būtu kur piemesties. Šinī laikā atkal sākās cīņas, kuŗš kādā komitejā vēlams, jo Vācijā bija ieradušies gandrīz tikai ievērojami latvieši. Es atkal cietu klusu, nebija laika, jo bija jāsmeļas zinātnes. Mani vairāk interesēja ķimijas formulas nekā vēlēšanu saraksti.

Bet laiki mainās, esmu tagad nokļuvis Ņujorkā, esmu starplaikā ticies ar latviešu un cittautu ievērojamiem viriem, arī ar amerikāņu valsts likteņu lēmējiem, un atzinis, ka arī tie ir tikai cilvēki. Ar politiku bijis jāsaduŗas vienmēr vairāk, dažreiz pats esmu ierauts cīņās. Ņujorkā darbu atjaunojušas dažas latviešu politiskās partijas, un uz viņu svinīgām sanāksmēm arī es esmu bijis ielūgts. Nekas launs jau tur nenotiek, bieži vien ir skaistas runas, bet noteikšanas kādas valsts likteņa veidošanā šīm partijām nav. Man nav zināms, vai kāds no Ņujorkas latviešiem būtu amerikāņu politiskās partijās, bet man ir noteikti zināms, ka latvieši piedalījušies vēlēšanās, gan kā ASV pilsoņi, un es arī esmu aicināts vēlēt.

Latvieši politiku piekopj organizāciju dzīvē, sevišķi gada sākumā, kad organizācijām vēlē jaunus priekšniekus un citus darbiniekus. Politikā svarīgus lēmumus pieņem „aiz kulisēm", un tā dažs priekšnieks tiek ievēlēts jau pirms pilnsapulces sanāksanas. Gan jāsaka, ka priekšnieku kandidātu pēdējā laikā ņujorkiešiem ir aizvien mazāk, un dažkārt jāpielieto visas runas mākslas, lai kādu pierunātu uzņemties šādu godu vai arī nāstu. Ir pat kāda komiteja, kas jau otro gadu darbojas bez priekšnieka, jo vai nu nevar atrast piemērotu personu, vai arī neviens nevēlas uzņemties rūpes un darbu sekmīgai darbībai. Ja kāds justos aicināts priekšnieka amatam, bet dzīvotu citā vietā, ņujorkieši labprāt to uzņemtu savā vidū, jo arī nodarbošanās Ņujorkā netrūkst.

Dažreiz politiķiem gadās arī politiķu nelaime. Pirms dažām dienām Ņujorkā notika zemnieku bloka sanāksme, bet bija gadījies, ka latviešu presi bija aizmirsts ieaicināt. Varbūt tomēr labam politiķim publicitāti nevajag, varbūt ir labāk, ka par to neraksta.

Man prātā iešāvās fiksa ideja: Pēc Amerikas latviešu apvienības noteikumiem ikvienai organizācijai ar 25 biedriem ir tiesības sūtīt 1 delegātu uz kongresu. Ja nu nodibinātu Ezīšu biedrību, kur dalībnieks būtu es viens pats, bet ar 25 biedru kartēm, man būtu izredzes braukt uz kongresu un piedalīties runās un pārrunās. Tas man maksātu 25 dol., bet par šādu godu to ir vērts maksāt, tikai ceļa izdevumi arī jāsedz manai biedrībai, citiem vārdiem, man pašam. Tā kā šogad šis kongress notiks Milvokos, kas ir gandrīz vai divu dienu brauciens automašīnā, tad tas man tomēr iznāk par neērtu. Bez tam šie biedri ar 25 biedru kartēm jāapstiprina ALA's valdei, un te draugu būšanu, laikam, nepazīst. Pēdējā laikā gan šādas kombinācijas nāv dzirdētas, bet runā, ka ALA's darbības sākumā daži veikli cilvēki tā mēģinājuši.

Lai nu kā, bet politiķiem nav viegls darbs, jo vienmēr jāpieņem, ka viņa partijai taisnība. Pie rakstīšanas vismaz varu būt objektīvs, kaut arī dažkārt izceļu savus nopelnus. Ezītis.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

ŅUJORKAS SKAUTI UN GAIDAS RĀDA LATVIJAS VĒSTURI

Neparasti un labi izdomāti priekšnieks K. Biernis norādīja, priekšnesumi bija Ņujorkas Zilā kalna gaidu un Rīgas skautu vienību kopīgā sarīkojumā Arlingtona zālē 18. februārī. Ar caurspīdīga priekškara palīdzību un dažādu krāsu gaismas iespaidā skauti un gaidas uzveda skatus no latviešu vēstures, kas izskatījās kā ēnas uz ekrāna. Tas bija īpatnējs uzvedums, kur sākumā rādīja latviešu tautas brīvības posmu ar parastajiem lauku darbiem: plaušanu, grābšanu, rudzu novākšanu un launagu. Pēc tam rādīja klausu laikus, kur Bronksas jauniešu kvintetam dziedot „Ej, saulīte", redzēja vagaru varmācības un sitienus. Tam sekoja brīvības ausma ar latviešu karaviru brīvības cīņām sarkanā apgaismojumā, pēc tam gaismas bildes ar Latvijas skatiem un rūpnīcām, kam sekoja uzvedums par latviešu trimdas ceļiem. Uzvedumu noslēdza skautu un gaidu veidotais Brīvības piemineklis ar karaviru godā sardzi un Latvijas karogiem, uzveduma dalībniekiem dziedot Tev mūžam dzīvot, Latvija. Katru uzveduma ainu skauti un gaidas ilustrēja piemērota satura deklamācijām vai dziesmām, piedaloties arī Bronksas jauniešu kvintetam, kur visi pieci jaunieši ir skautu organizācijas dalībnieki. Uzvedumu bija sastādījusi gaidu vadītāja Z. Gaujeniece, un tas bija lieliski izdevies, atskaitot prologu, kas varēja būt krietni īsāks. Amerikāņu viesiem programmā angļu valodā bija īss latviešu vēstures un uzveduma atstāstījums. Uzvedums saucās Latvijas likteņu spoguli.

Šis bija Ņujorkas vienību 13 gadu atceres sarīkojums. Pēc māc. R. Zariņa īsā svētbrīža skautus sveica amerikāņu un meksikāņu skauti, sveicieni bija arī no Nairobijas un citām Afrikas vietām, kā arī no kaimiņu — igauņu, lietuviešu, somu un krievu skautu pārstāvjiem. No Kalifornijas bija ieradusies sirmā gaidu vadītāja E. Laufere, kas uzrunā norādīja, ka skautu un gaidu nodarbības vajadzīgas, jo tās audzina un veido nākošo cilvēku. Latviešu skautu jendas priekšnieks A. Artmanis no Kalamazū uzsvēra, ka latviešu skautu vienībām visā pasaulē izstrādāti kopīgi noteikumi un prasības. Pēc šiem noteikumiem ir izcināms H. Rudzīša dāvātais ceļojošais kauss, kur vērtē nodarbību skaitu un panākumus, uzsverot latvisko audzināšanas programmu. Šo kausu jau otro gadu izcīnija Ņujorkas skauti, kuŗiem A. Artmanis pasniedza kausu līdz ar atzinības rakstiem un skautu statuju atveidiem.

No Vašingtonas Pērses vienības sveica divas guntiņas, pasniedzot gaismas lukturi un kompasu, lai ņujorkiešiem būtu viegli atrast ceļu uz Vašingtonu. Bostonas gaidas nodeva velti darbam, bet skauti lielu koka vāli, ko dzit mietus telts celšanai.

No ALA's Kultūras biroja sveica Dr. P. Norvilis, pasniedzot 2 eks. Rutka Latvijas ģeogrāfiju. No Ņujorkas organizāciju padomes sveica K. Stankevics, bet no draudzes dāmu komitejas E. Druva, pasniedzot aploksni ar velti, kas varētu mazināt ceļa naudu uz skautu lielo nometni Kalamazū. Draudzes priekšnieks K. Biernis norādīja, ka skauti nav bijuši lielākā organizācija Latvijā, bet tā bijusi iznurīgākā un kā vienīgā turpina darbību trimdā. Rakstiski vienības bija sveikuši daudzi skautu un gaidu vadītāji.

Skautu vasaras lielā nometne notiks no 25. augusta līdz 3. septembrim Kalamazū, Mičigenā.

Par veltēm un apsveikumiem pateicās gaidu vadītāja Z. Gaujeniece un skautu vadītājs A. Gaujenieks.

Valdis Vijums un Valdis Zamurs bija veikuši mazskautu pārbaudes pēc latviešu prasībām un saņēma nozīmi. Visvairāk biletes skautu izlozei bija izplatījuši Mārtiņš Gaujenieks — 110 biļetes un Jānis Baļķītis — 70.

Skautu izlozē velosipēdu vai mantas 50 dolaru vērtībā Meisija tirdzniecības namā pēc izvēles laimēja A. Ciguzis, gleznotāja J. Gaiļa dāvāto gleznu — Valdis Gailītis, bet keramiķes A. Graudiņas dāvāto vāzi — R. Matsone.

Sarīkojumā bija laimes aka, loterija un atspirdzinājumi, kur darbojās skautu vecāku padomes darbinieki. Sarīkojumu noslēdza skautu spēles un tautiskās dejas ar rotaļām. Apmeklētāju ap 400. V. Irbe

VAI CHRUŠČEVS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

dents Kenedijs ne tikai telefoniski sveica pēkšņi visā pasaulē slaveno pulkvedi Glenu, bet solījās nedēļas nogalē pēdējo personīgi apmeklēt Keip Kanaveralas bazē, Floridā, Sav. Valstu raķešattīstības sirdi.

Sav. Valstu starpplanētu telpas iekarošanas plānā Glena lidojums orbitā ap zemes lodi ir tikai pats sākums. Nākamo piecu gadu laikā amerikāņi cer sasniegt mēnesi — tikpat pamazām un pacietīgi kā viņi panāca pirmā astronauta lidojumu ap zemes lodi, — bet pietiekami ātri, lai aizsteigtos priekšā Padomju Savienībai.

Programma lidojumam uz mēnesi ir galvenokārt tieši naudas jautājums. Sav. Valstu valdībai, nākamos piecus gadus, tas maksās apmēram 5,5 biljonu dolāru gadā — 10 milj. dolāru dienā! Ar kaut ko tādu Chruščevs vienkārši nespēj sacensties.

Piecu gadu periodam Vašingtona paredzējusi piecas fazes. Vispirms, gan vairs ne šogad, Glena lidojums tiks atkārtots, pēc tam tāda pat veida lidojums divu astronautu kapsulā. 1963.-64. gadā šādas divu astronautu kapsulas orbitā pavadīs veselu nedēļu. 1964.-65. gadā, nerodoties neparedzētiem sarežģījumiem, astronauti sāks izmantot trīs viru Apollo kapsulas, kas 1966. gadā būs sasniegušas pietiekamu gatavību, lai spēcīgās Saturna raķetes dzītas, spētu apriņķot mēnesi un atgriezties uz zemes.

1967. gads solās izvērsties par lielā notikuma gadu — zemes cilvēka ierašanās uz zemei tuvākās planētas. To amerikāņu zinātniski cer panākt ar Nova raķeti vai Saturna raķetes savienojumiem.

Vašingtona paļāvīgi cer, ka dienā, kad pirmais amerikāņu astronauts sasniegs mēnesi, tam nebūs jāiet cauri krievu muitai.

P. Eglājs.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

25. februārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola.

4. martā, plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gadskārtējais bazārs.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2519. Sv. Jāņa draudze Toronto.

25. februārī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola un iesvētes mācība.

4. martā Oskara Kalpaka pieminas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739. Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. februārī plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

18. martā, plkst. 3.30 p. p. ciešanas laika dievkalpojums māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Londonas Latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

25. februārī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē draudzes gada sapulce.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzē, angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

4. martā, plkst. 2 p.p.; māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

25. februārī, plkst. 5.00 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas sanāksme baznīcas apakšējās telpās un jaunatnes jautājumu grupas stunda baznīcas blakus mājā.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Sestdien, 24. februārī — draudzes Raibais vakars Victoria Hall telpās, plkst. 7.30 vakarā.

Svētdien, 25. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Trešdien, 28. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 4. martā, plkst. 1.30 p. p., Kalpaka pieminas dievkalpojums.

Māc. Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

25. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Otavas raidītāja